



VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kansalaispulsssi – 44. kierros

Verkkokysely 22.3.–27.3.2023

15–74-vuotiaat mannersuomalaiset

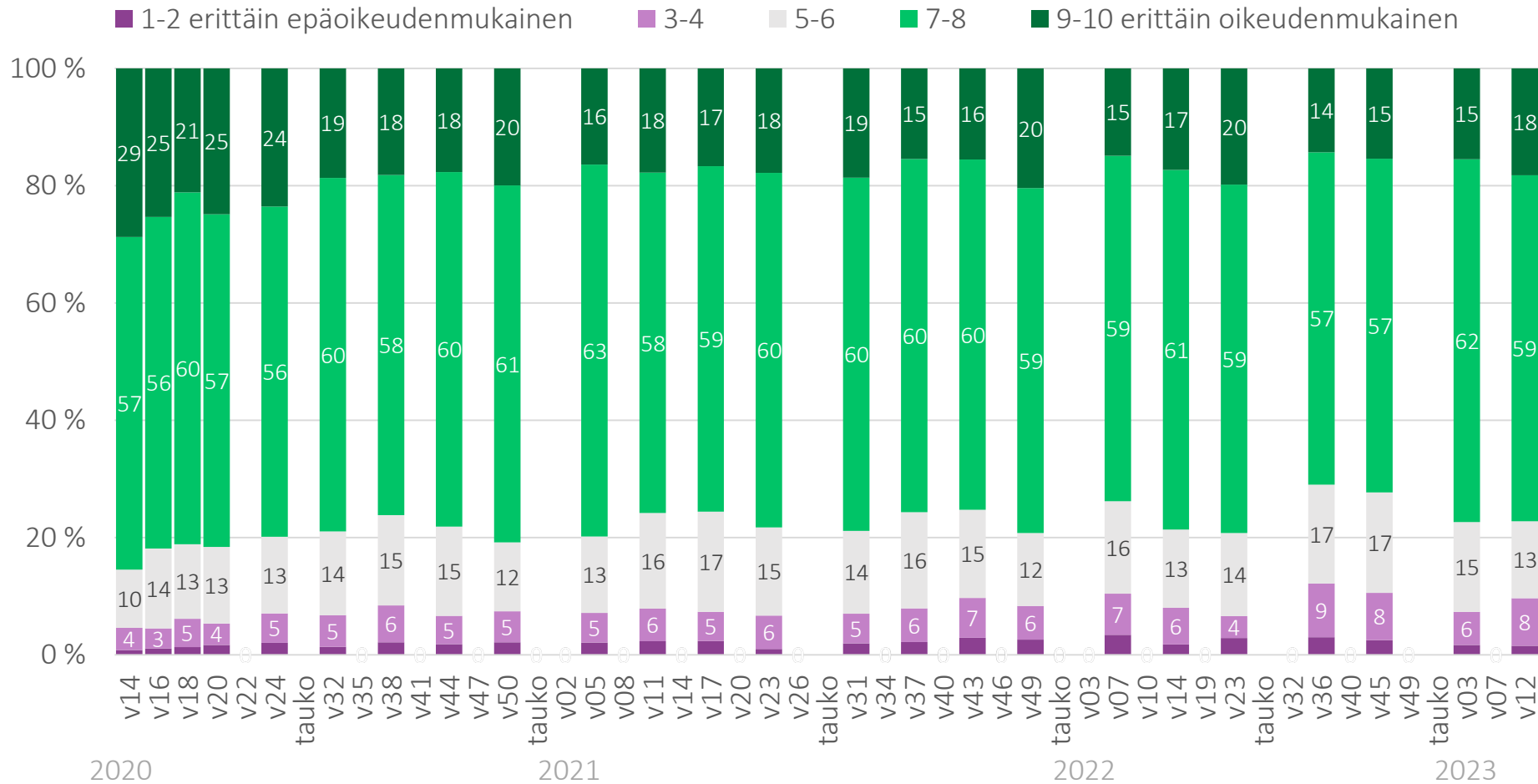
Päivitetty: 30.3.2023 / VNK Strategiaosasto

Hyvinvointi, mieliala ja luottamus

- 1. Kuinka oikeudenmukaisena pidät suomalaista yhteiskuntaa tällä hetkellä?
- 1_b. Yleisesti ottaen, kuinka paljon luotat toisiin ihmisiin?
- 1_c-d. Kun mietit omaa mielialaasi eilen, kuinka paljon koit seuraavia tunteita ja tuntemuksia:
Olin iloinen ja hyväntuulinen; Olin allapäin ja masentunut
- 1_e-h. Miten hyvin väittämä pitää paikkansa sinun kohdallasi: *Voin elämässäni tehdä asioita, joita oikeasti haluan ja arvostan; Osaan tehdä asioita hyvin ja pystyn saavuttamaan asettamani tavoitteet; Tunnen läheisyyttä ja yhteenkuuluvuutta ihmisiin, joista välitän ja jotka välittävät minusta; Koen juuri nyt oman elämäni arvokkaaksi ja merkitykselliseksi*
- 5. Kuinka luottavaisesti suhtaudut tulevaisuuteesi tällä hetkellä?
- 6. Kuinka huolestunut olet kotitaloutesi toimeentulosta seuraavan kuukauden aikana?
- 7. Stressillä tarkoitetaan tilannetta, jossa ihminen tuntee itsensä jännittyneeksi, levottomaksi, hermostuneeksi tai ahdistuneeksi taikka hänen on vaikea nukkua asioiden vaivatessa jatkuvasti mieltä. Tunnetko sinä nykyisin tällaista stressiä?
- 34: Kuinka samaa tai eri mieltä olet? Koen, että elämäni on turvallista.
- 8. Kerro arviosi suomalaisten mielialasta tällä hetkellä.
- 11b. Kuinka paljon henkilökohtaisesti luotat seuraaviin instituutioihin: *Poliittiset puolueet; Suuryritykset; Kuntahallinto; Tiedotusvälineet; Suomen eduskunta; Valtionhallinto; Suomen hallitus; Pankit; Tuomioistuimet; Koulutusjärjestelmä; Terveystieteiden tutkimuskeskus; Poliisi; Puolustusvoimat*
- 45. Suomi on jättänyt hakemuksen liittyä Nato-puolustusliittoon. Miten tämä on vaikuttanut turvallisuudentunteeseesi verrattuna hakemuksen jättöä edeltävään aikaan?

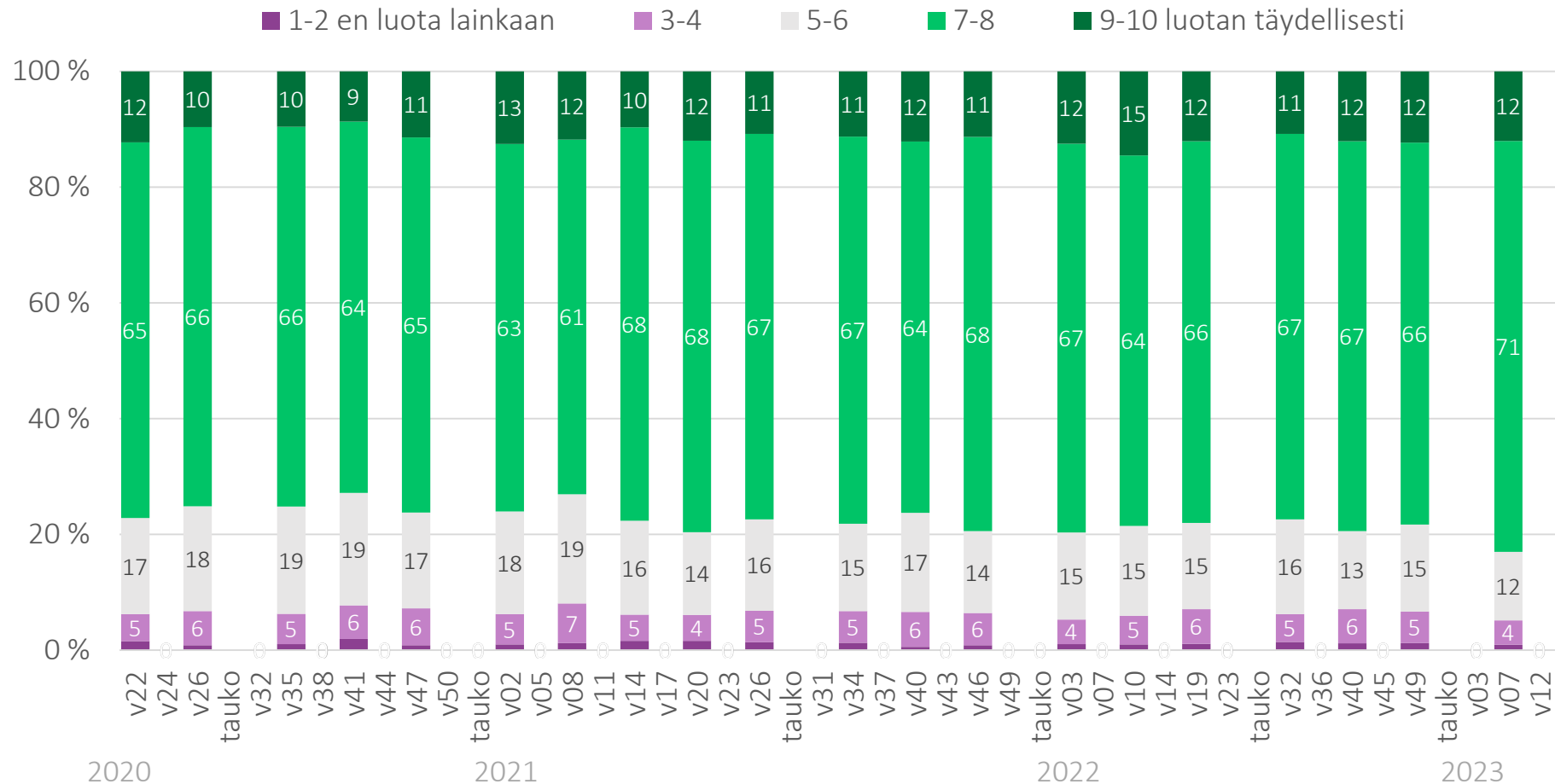


1. Kuinka oikeudenmukaisena pidät suomalaista yhteiskuntaa tällä hetkellä?





1b. Yleisesti ottaen, kuinka paljon luotat toisiin ihmisiin? (ei kysytty kierroksella 44)

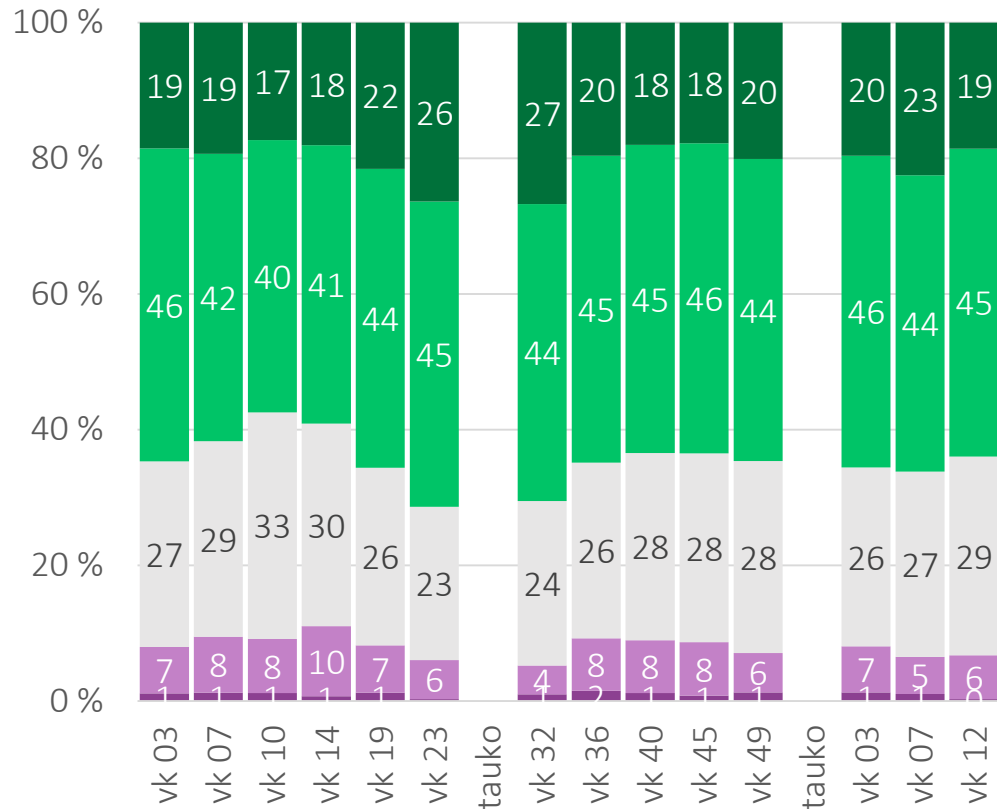




1_c. Kun mietit omaa mielialaasi eilen, kuinka paljon koit seuraavia tunteita ja tuntemuksia:

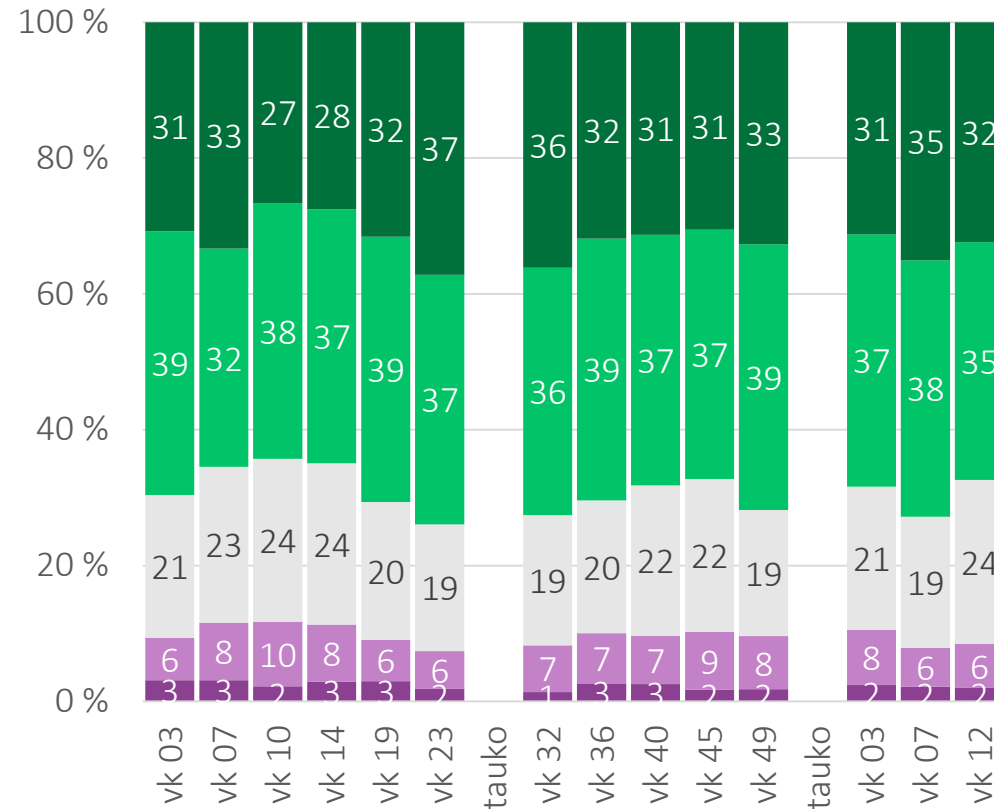
Olin iloinen ja hyväntuulinen

En lainkaan Vain vähän Jonkin verran Melko paljon Erittäin paljon



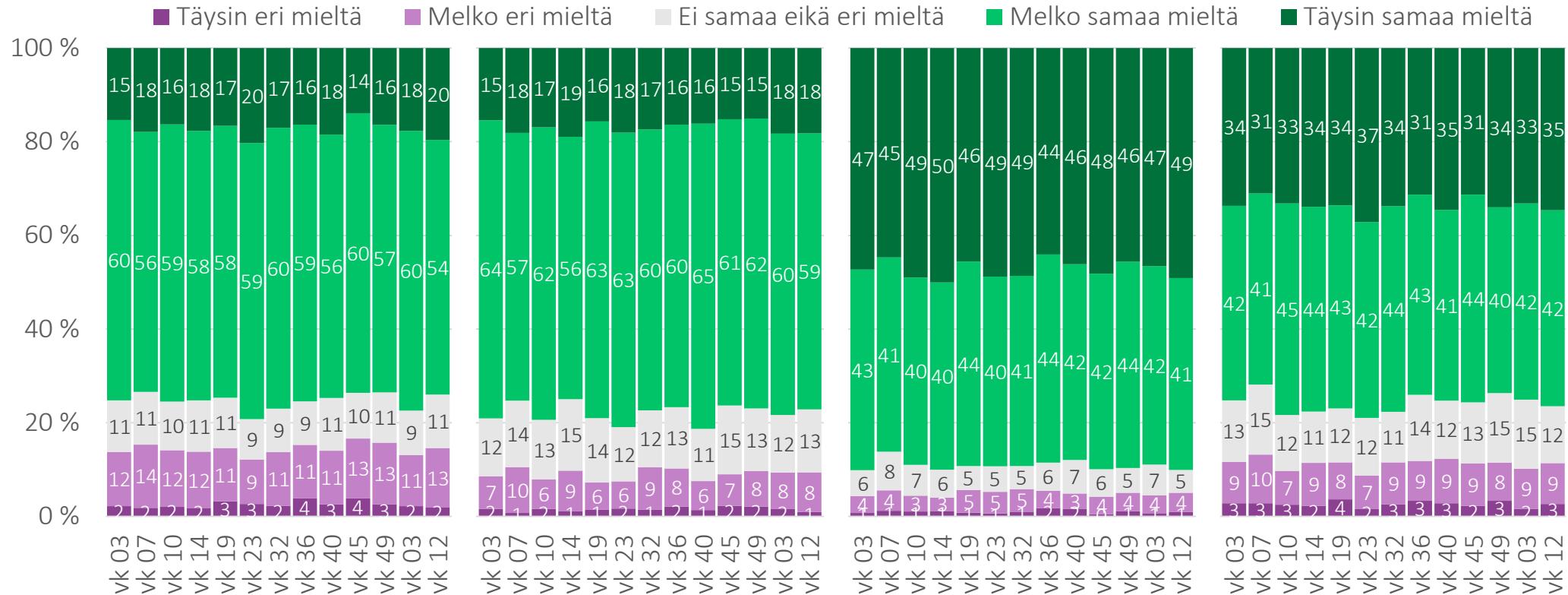
Olin allapäin ja masentunut

Erittäin paljon Melko paljon Jonkin verran Vain vähän En lainkaan





1_e-h. Miten hyvin väittämä pitää paikkansa sinun kohdallasi:



Voin elämässäni tehdä asioita, joita oikeasti haluan ja arvostan

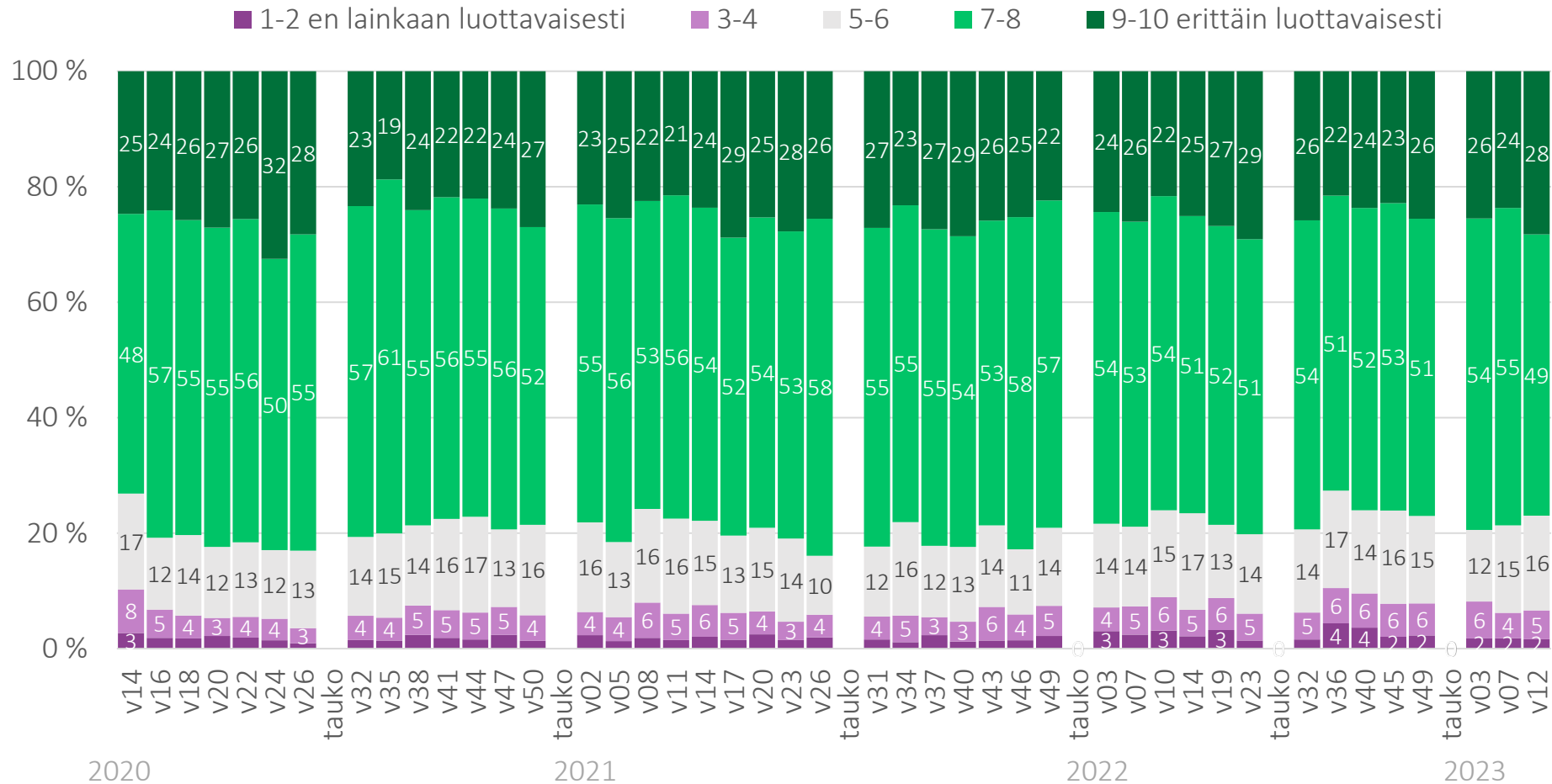
Osaan tehdä asioita hyvin ja pystyn saavuttamaan asettamani tavoitteet

Tunnen läheisyyttä ja yhteenkuuluvuutta ihmisiin, joista välitän ja jotka välittävät minusta

Koen juuri nyt oman elämäni arvokkaaksi ja merkitykselliseksi

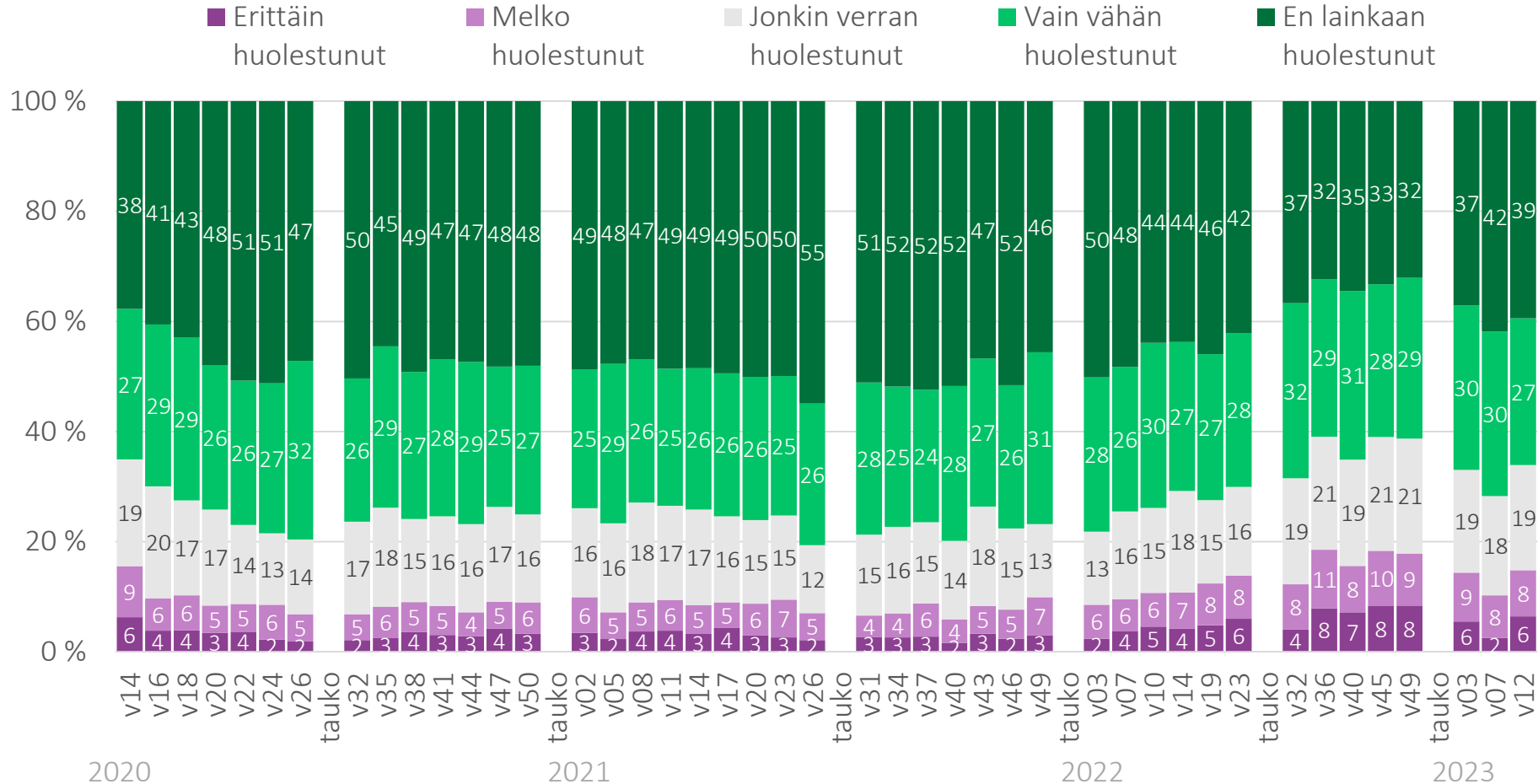


5. Kuinka luottavaisesti suhtaudut tulevaisuuteesi tällä hetkellä?



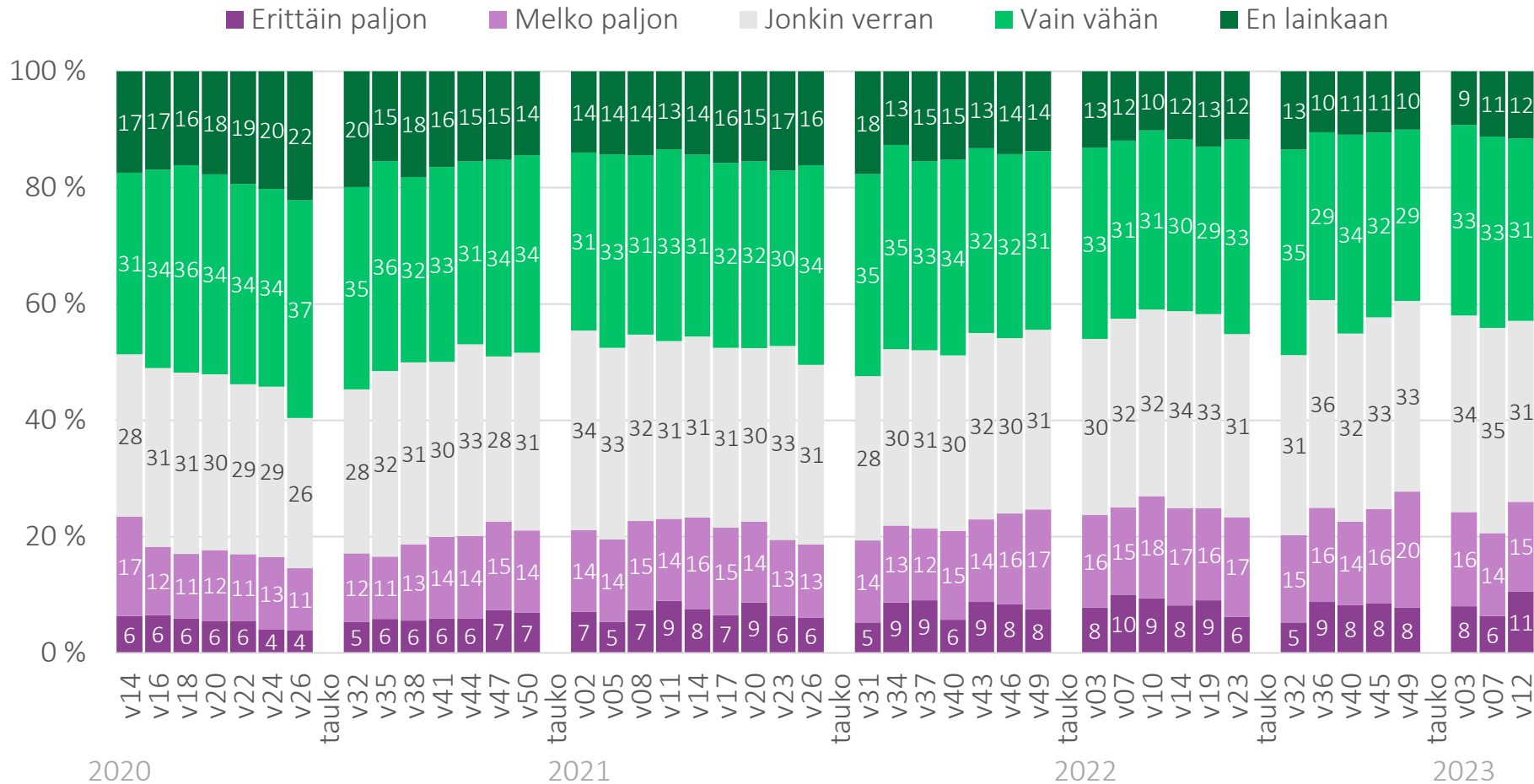


6. Kuinka huolestunut olet kotitaloutesi toimeentulosta seuraavan kuukauden aikana?





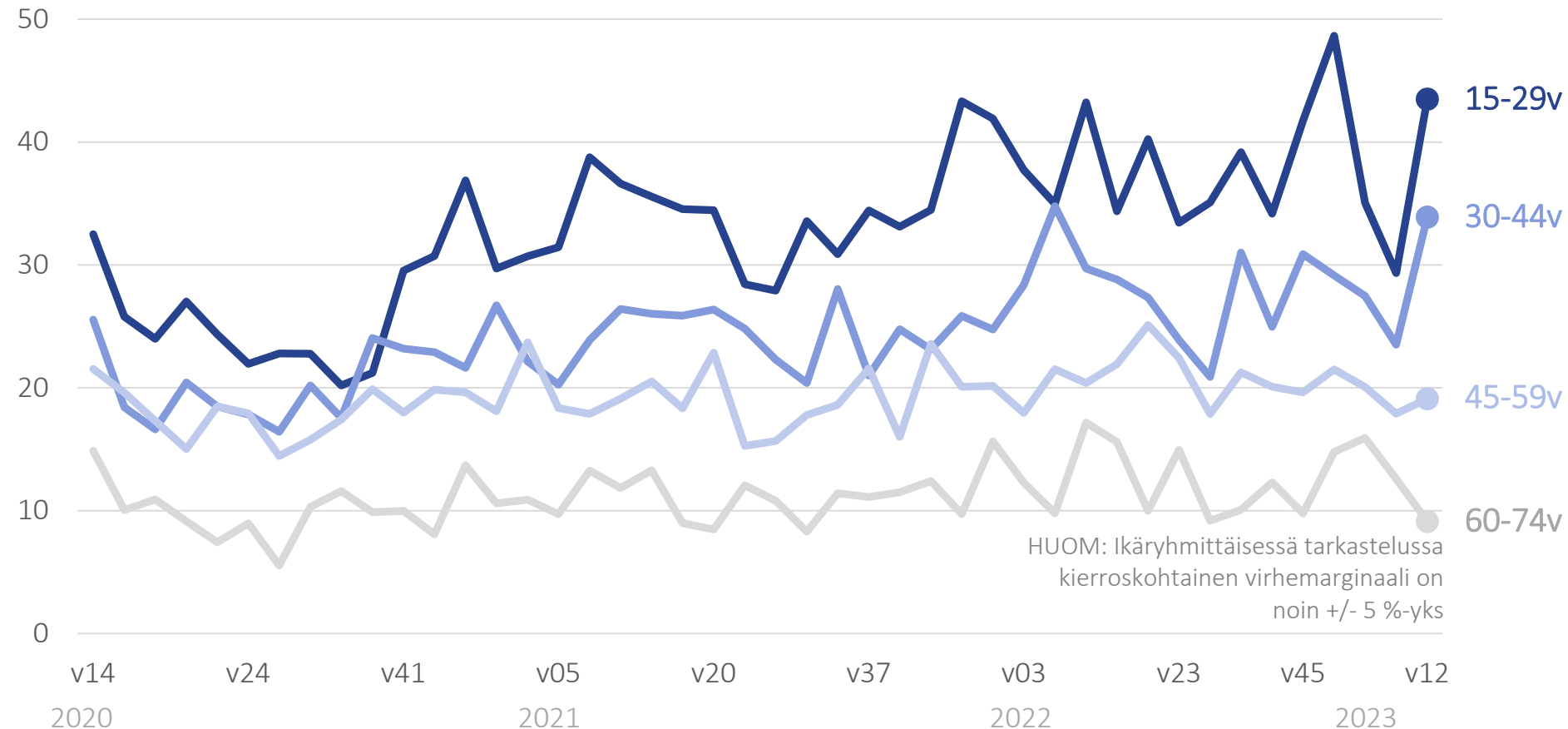
7. Stressillä tarkoitetaan tilannetta... Tunnetko sinä nykyisin tällaista stressiä?





7. Stressillä tarkoitetaan tilannetta... Tunnetko sinä nykyisin tällaista stressiä?

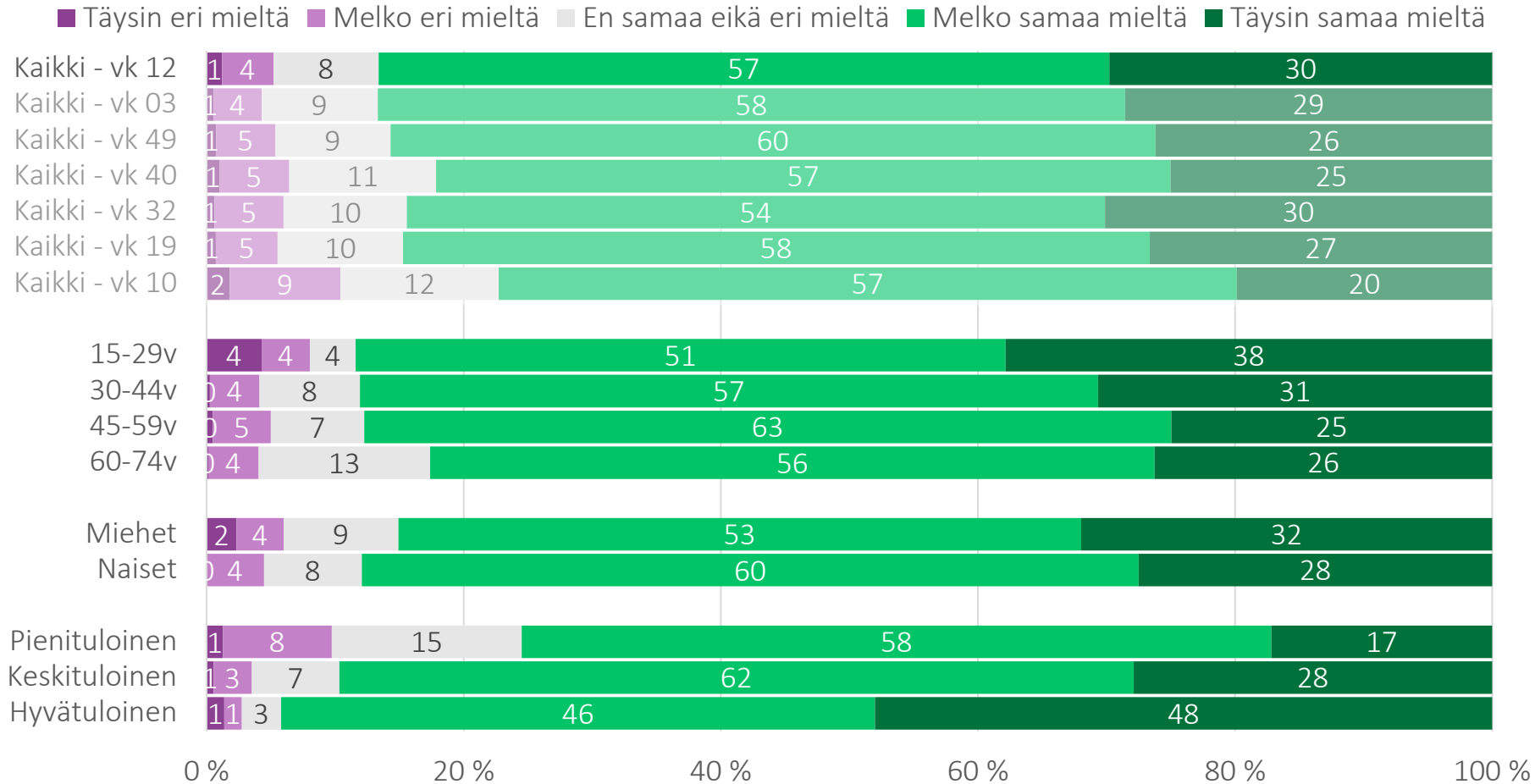
vähintään melko paljon stressiä, %



HUOM: Ikäryhmittäisessä tarkastelussa kierroskohtainen virhemarginaali on noin +/- 5 %-yks

Kysymys kokonaisuudessaan: Stressillä tarkoitetaan tilannetta, jossa ihminen tuntee itsensä jännittyneeksi, levottomaksi, hermostuneeksi tai ahdistuneeksi taikka hänen on vaikea nukkua asioiden vaivatessa jatkuvasti mieltä. Tunnetko sinä nykyisin tällaista stressiä?

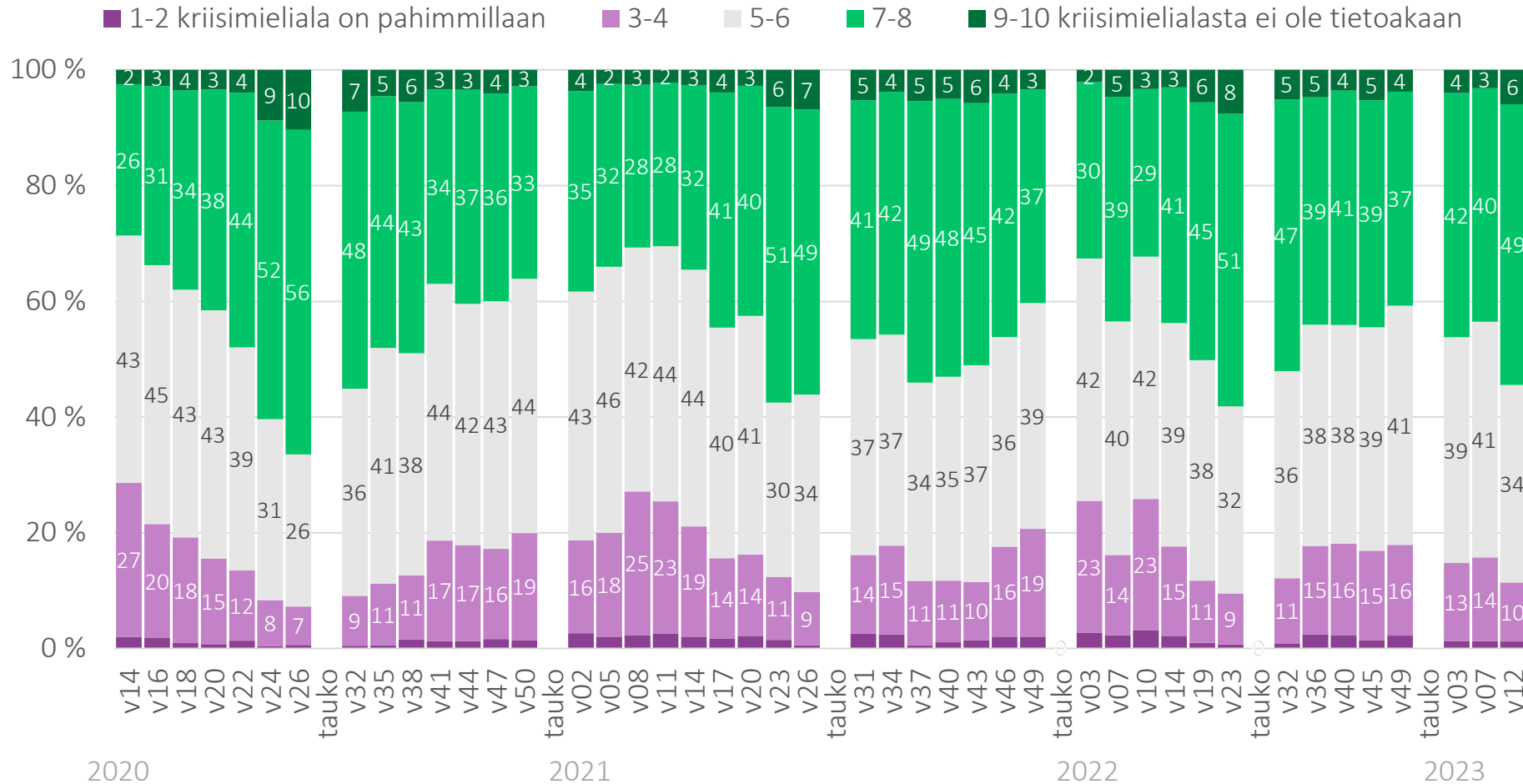
34. Kuinka samaa tai eri mieltä olet? Koen, että elämäni on turvallista.



Maailman paras turvallisuuden tunne -väestökysely (n=5000, 18-79 v, internetpaneeli, kevät 2021, Norstat)
Täysin eri mieltä 1 % - 4 % - 26 % - 49 % - 21 % Täysin samaa mieltä



8. Kerro arviosi muiden suomalaisten mielialasta.



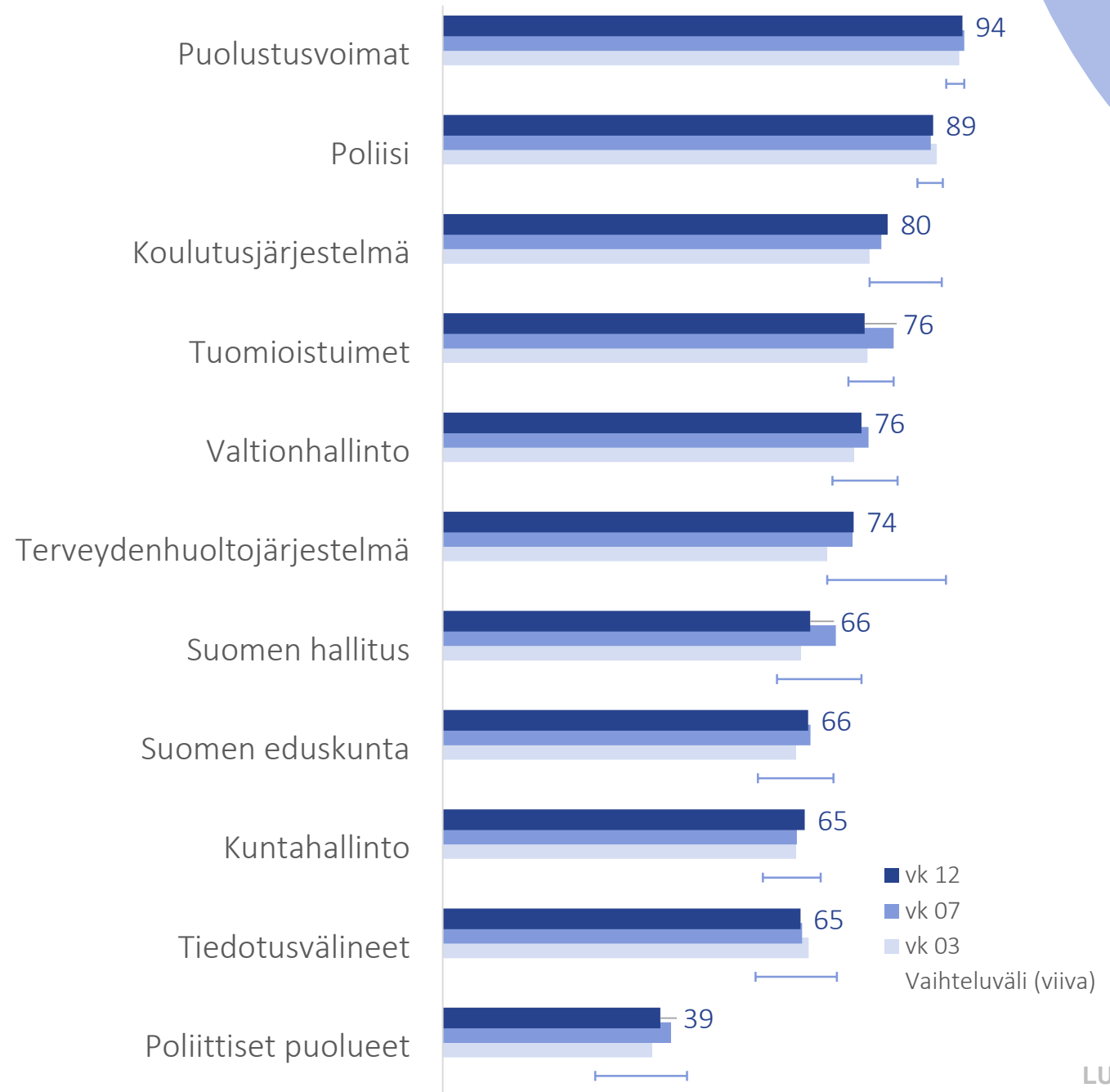


11c. Kuinka paljon henkilökohtaisesti luotat seuraaviin tahoihin?

luottaa melko paljon tai täydellisesti, %

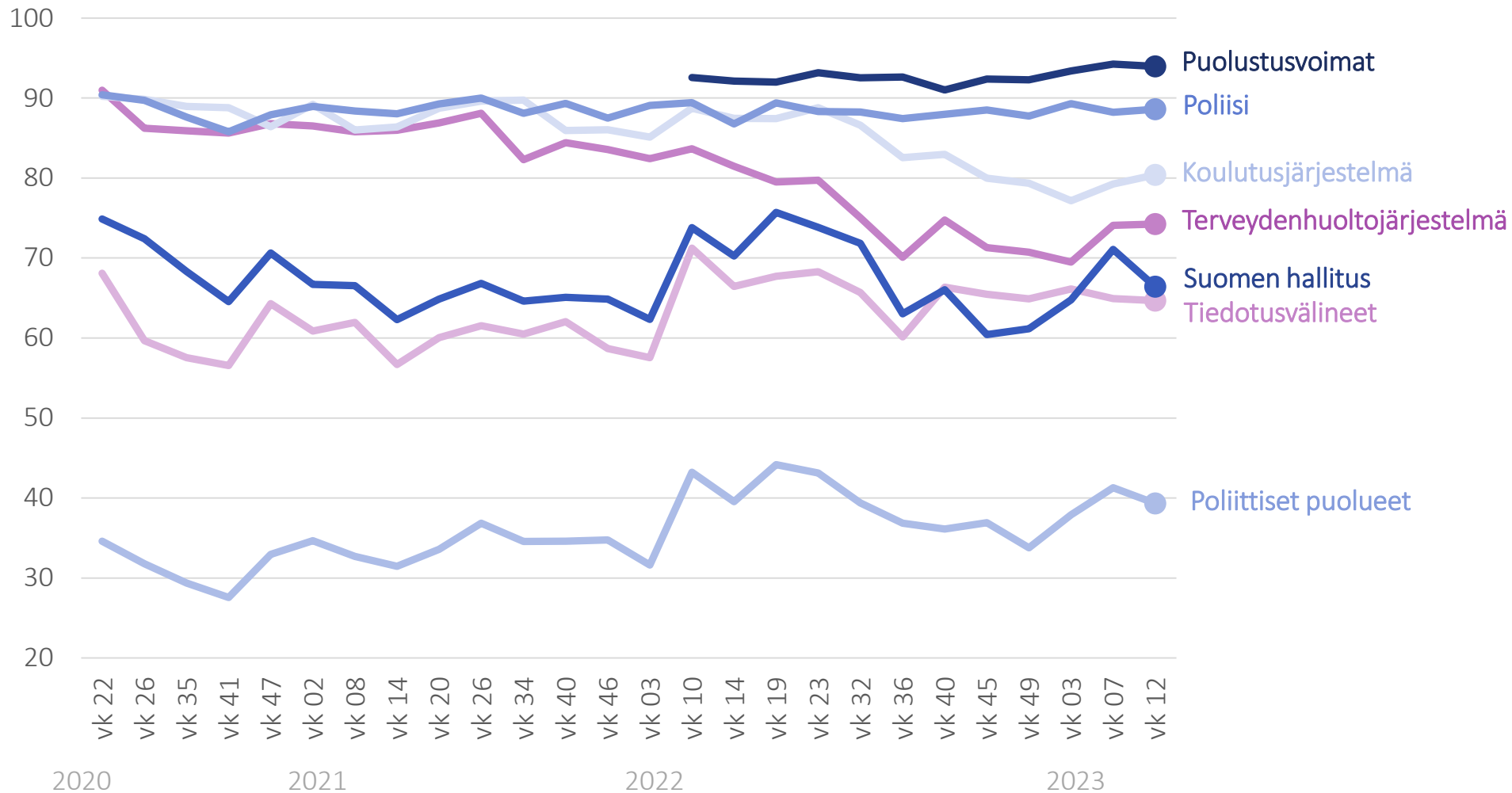
Vaihteluväli kuvaa pienintä ja suurinta vastausosuutta, joka on ilmennyt Kansalaispulssin kyselykierroksilla 04/2020 alkaen.

Kierros 33 (vk 10 / 2022): Kyselyyn on lisätty puolustusvoimat, ja kyselystä on poistettu pankit sekä suuryritykset.





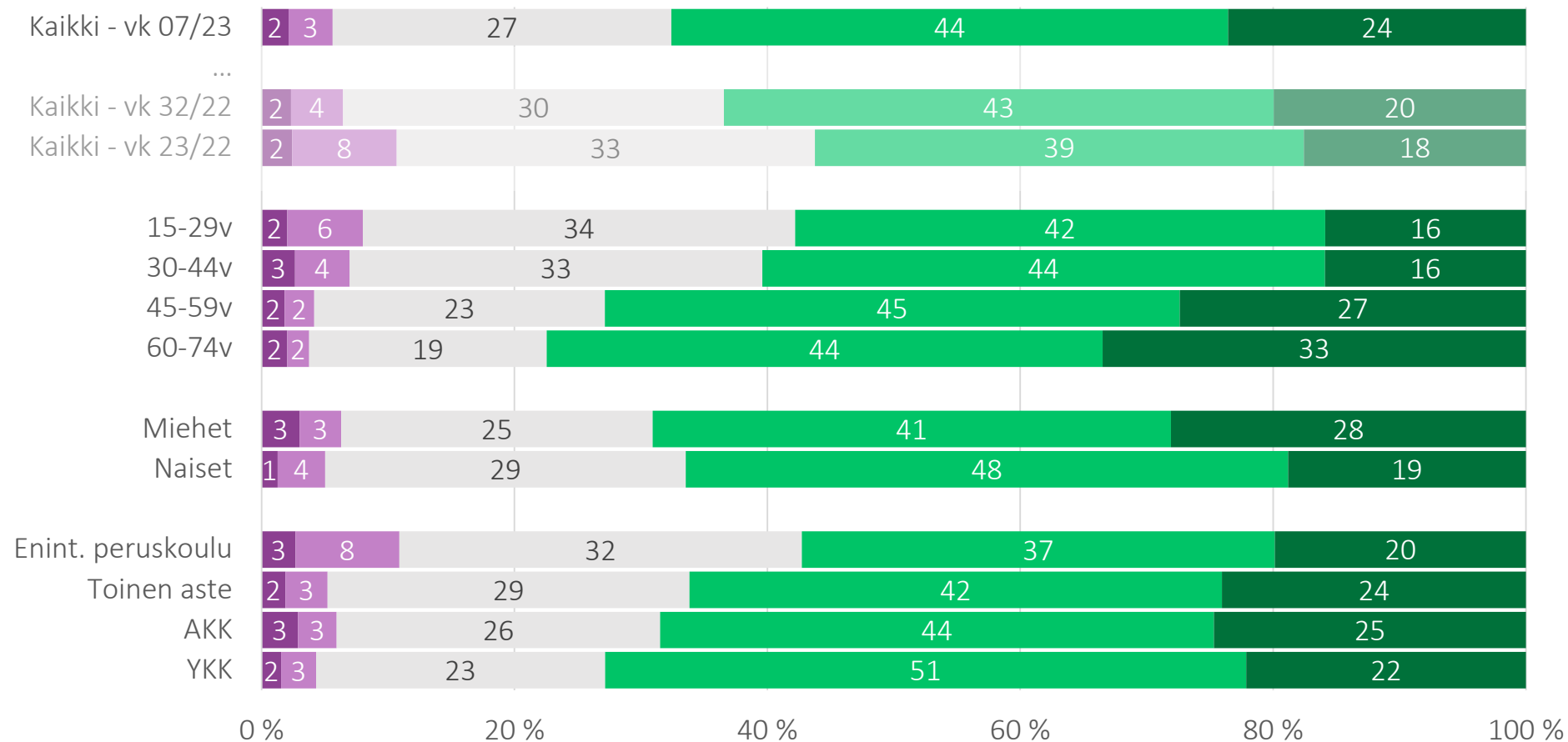
11c. Kuinka paljon henkilökohtaisesti luotat seuraaviin tahoihin? luottaa melko paljon tai täydellisesti, %





45. Suomi on jättänyt hakemuksen liittyä Nato-puolustusliittoon. Miten tämä on vaikuttanut turvallisuudentunteeseesi verrattuna hakemuksen jättöä edeltävään aikaan? (ei kysytty kierroksella 44)

■ Vähentänyt paljon ■ Vähentänyt jonkin verran ■ Ei lisännyt eikä vähentänyt ■ Lisännyt jonkin verran ■ Lisännyt paljon



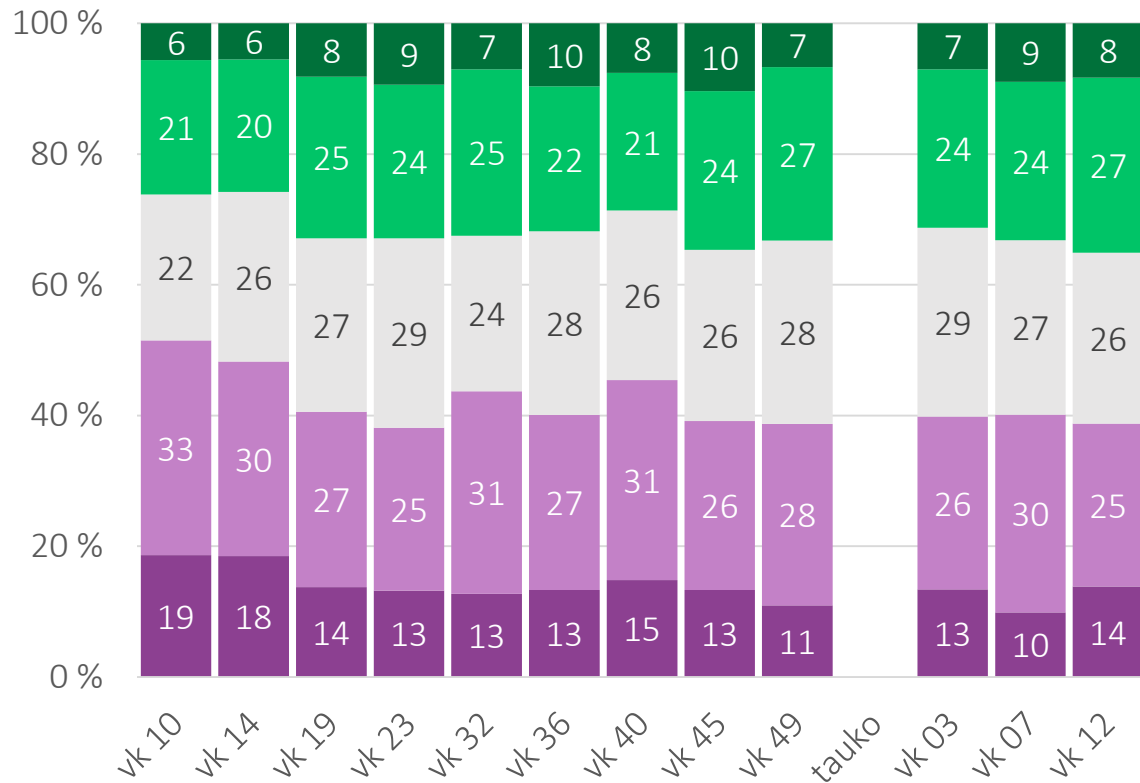
Venäjän hyökkäys Ukrainaan

- 35: Kuinka paljon Ukrainan kriisi ja sen vaikutukset aiheuttavat sinussa huolta tällä hetkellä?
- 36A: Aiheuttaako sinussa huolta Ukrainan kriisin vaikutukset...
 - a) Suomen turvallisuuteen
 - b) Suomen talouteen
 - g) Euroopan turvallisuuteen
- 36B: Aiheuttaako sinussa huolta sodan laajeneminen Ukrainasta?
- 37. Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?
 - b) Hyväksyn EU:n Venäjälle asettamat talouspakotteet, vaikka niistä voi koitua tuntuvaa vahinkoa Suomelle.
 - c) Suomen pitää ottaa tarvittaessa vastaan merkittäviäkin määriä Ukrainan pakolaisia.
 - d) Olen joutunut viimeisen kuukauden aikana muuttamaan kulutustottumuksiani tai luopumaan hankinnoista hintojen nousun vuoksi
 - e) Aion siirtää isompia hankintoja tuonemmaksi kriisin aiheuttaman epävarmuuden vuoksi
 - f) Viimeaikainen korkojen nousu on aiheuttanut kotitaloudelleni taloudellisia vaikeuksia.
- 41a. Pidätkö omaa varautumistasi erilaisiin turvallisuusuhkiin ja vakaviin häiriötilanteisiin ylipäänsä...
- 41b. Miksi arvelet varautumisesi olevan puutteellista? (jos 41a: 1-3)
- 44. Oletko viimeisen kuukauden aikana havainnut omakohtaisesti:
 - a) ...tarkoituksellisen harhaanjohtavaan tietoon perustuvia vaikuttamisyrityksiä internetissä tai sosiaalisessa mediassa?
 - b) ...internetpalveluissa toimintahäiriöitä tai henkilökohtaiseen tietoturvaan liittyviä ongelmia?



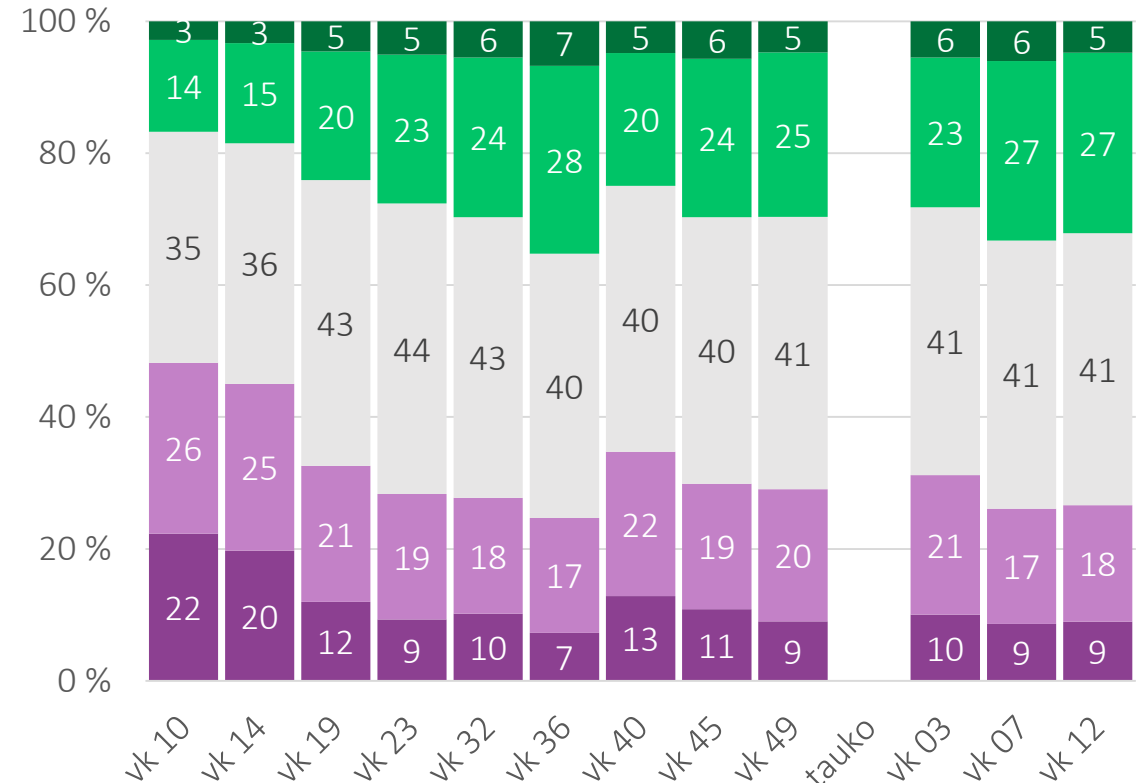
35. Kuinka paljon Ukrainan kriisi ja sen vaikutukset aiheuttavat sinussa huolta tällä hetkellä?

1-2 huolestuttavat erittäin paljon 3-4 5-6 7-8 9-10 eivät huolestuta lainkaan



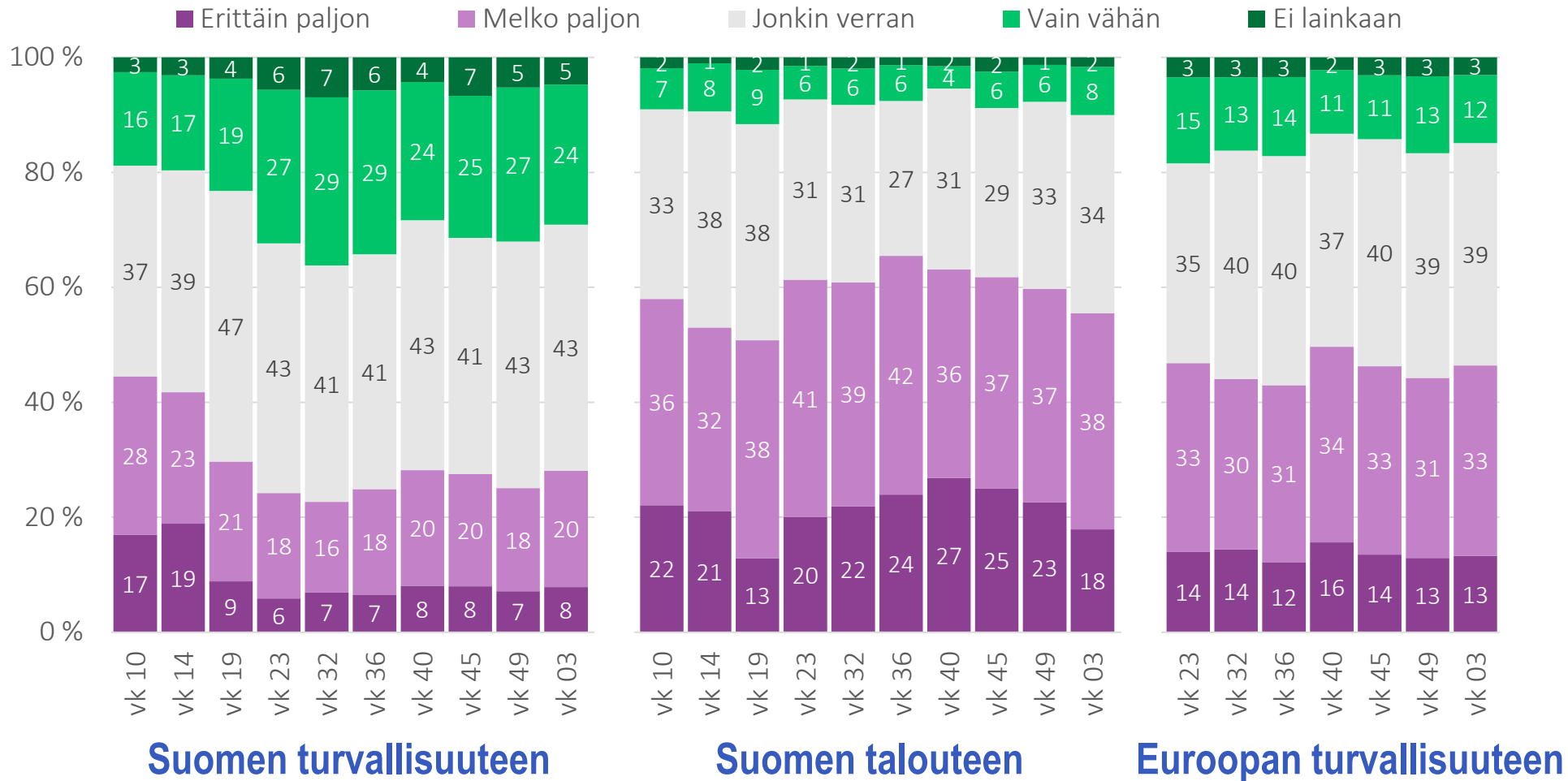
36B: Aiheuttaako sinussa huolta sodan laajeneminen Ukrainasta?

Erittäin paljon Melko paljon Jonkin verran Vain vähän Ei lainkaan





36Aa/b/g. Aiheuttaako sinussa huolta Ukrainan kriisin vaikutukset... (ei kysytty kierroksilla 43–44)



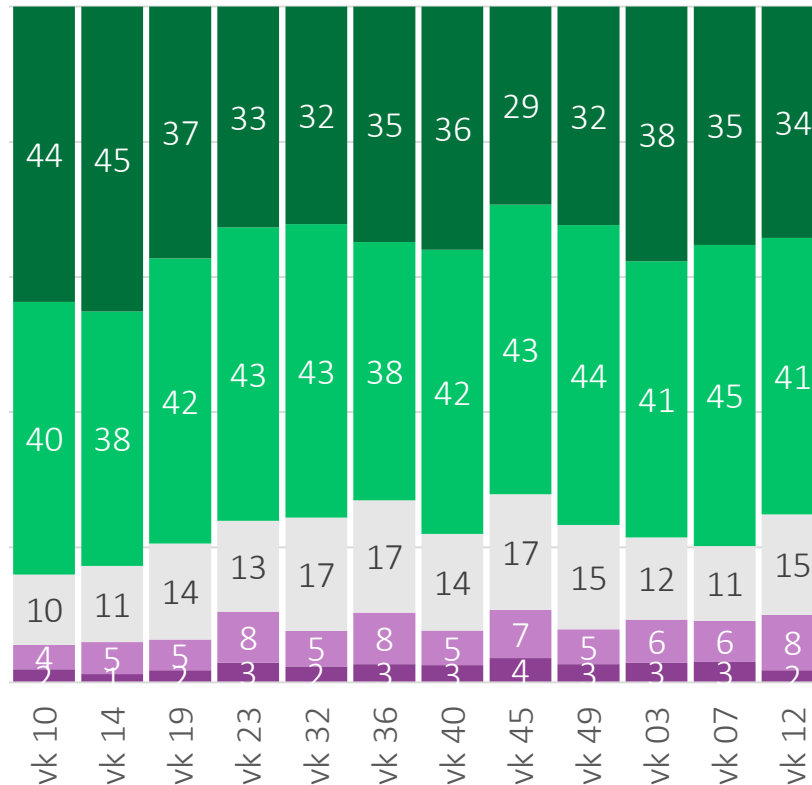
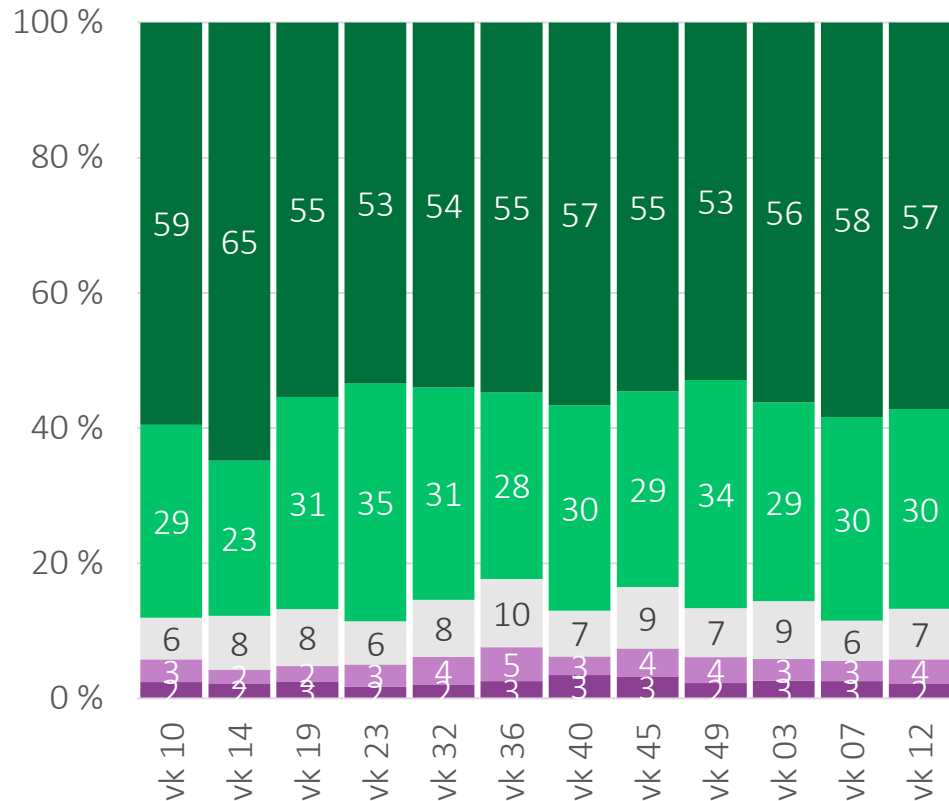


37b-c. Kuinka samaa tai eri mieltä olet seuraavien väittämien kanssa?

Hyväksyn EU:n Venäjälle asettamat talouspakotteet, vaikka niistä voi koitua tuntuva vahinko Suomelle.

Suomen pitää ottaa tarvittaessa vastaan merkittäviäkin määriä Ukrainan pakolaisia.

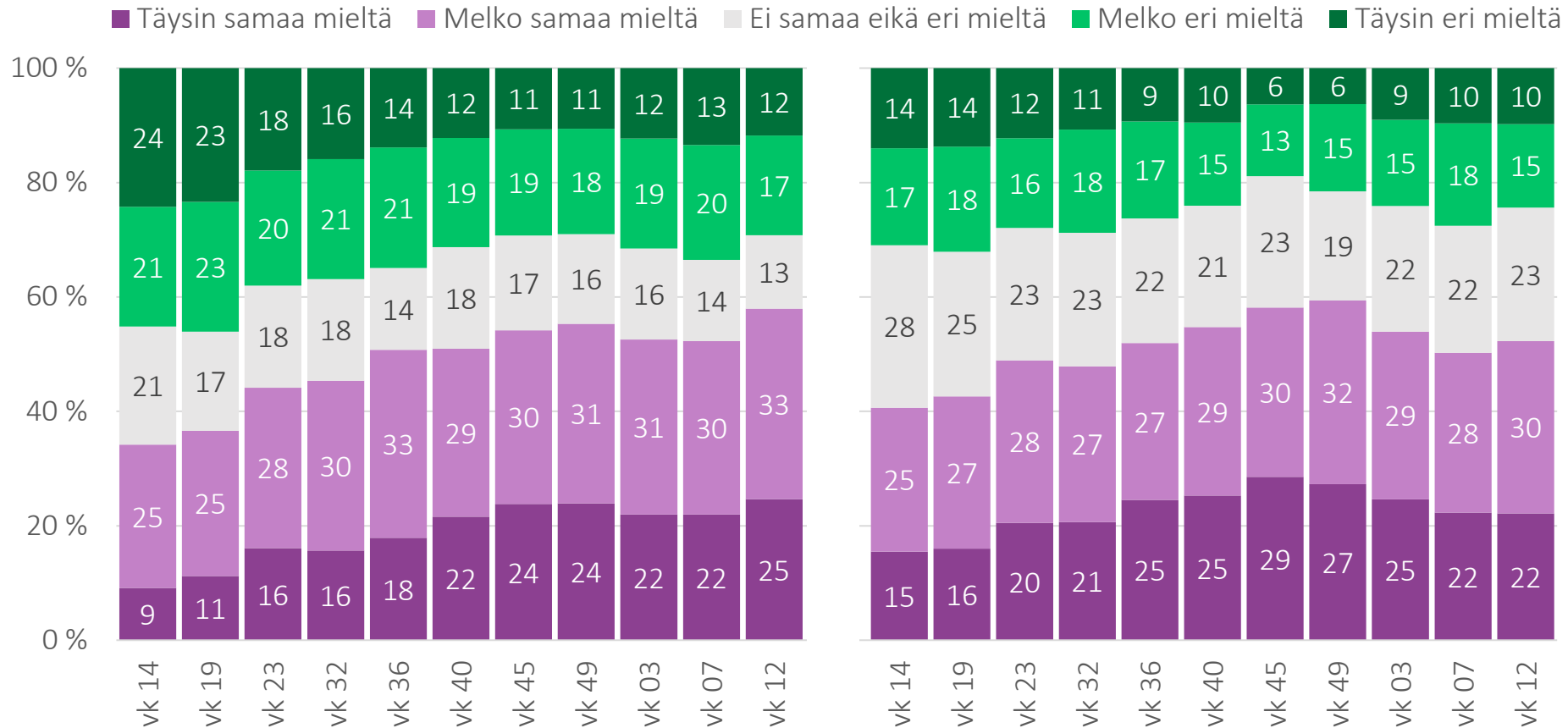
■ Täysin eri mieltä ■ Melko eri mieltä ■ Ei samaa eikä eri mieltä ■ Melko samaa mieltä ■ Täysin samaa mieltä



37d-e. Kulutus ja hankinnat

Olen joutunut viim. kk aikana muuttamaan kulutustottumuksiani tai luopumaan hankinnoista hintojen nousun vuoksi.

Aion siirtää isompia hankintoja tuonemmaksi kriisin aiheuttaman epävarmuuden vuoksi.



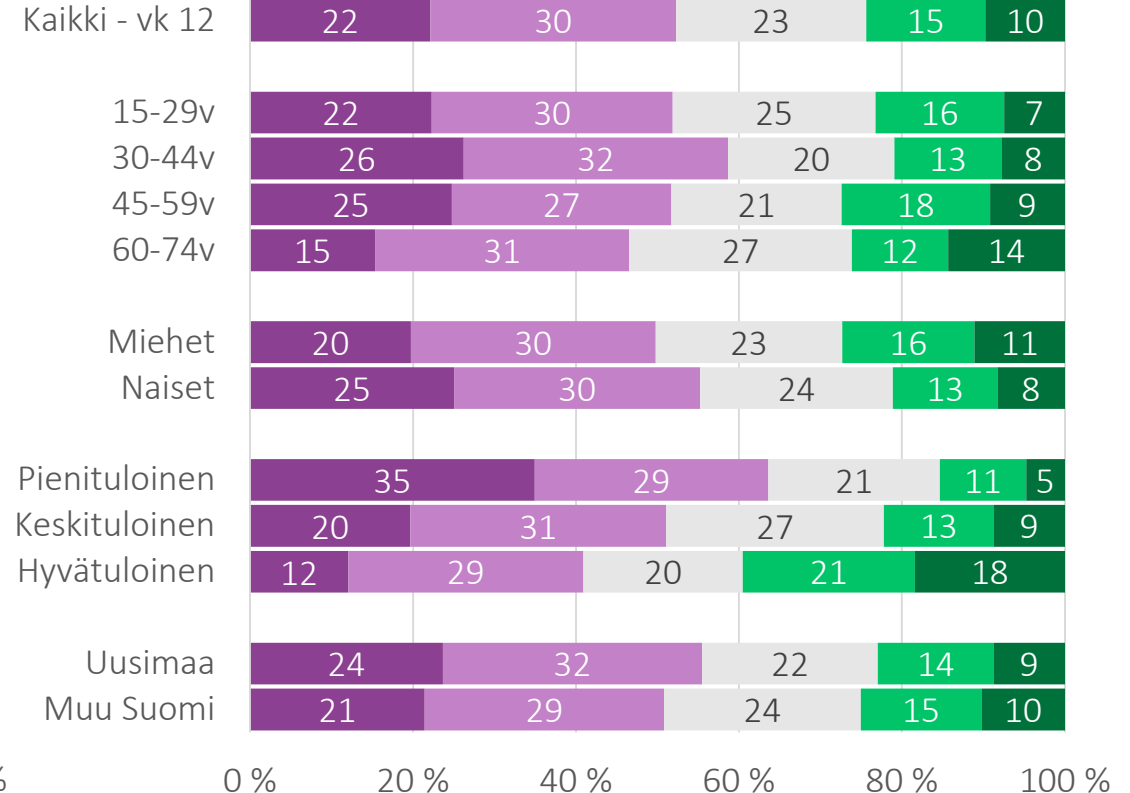
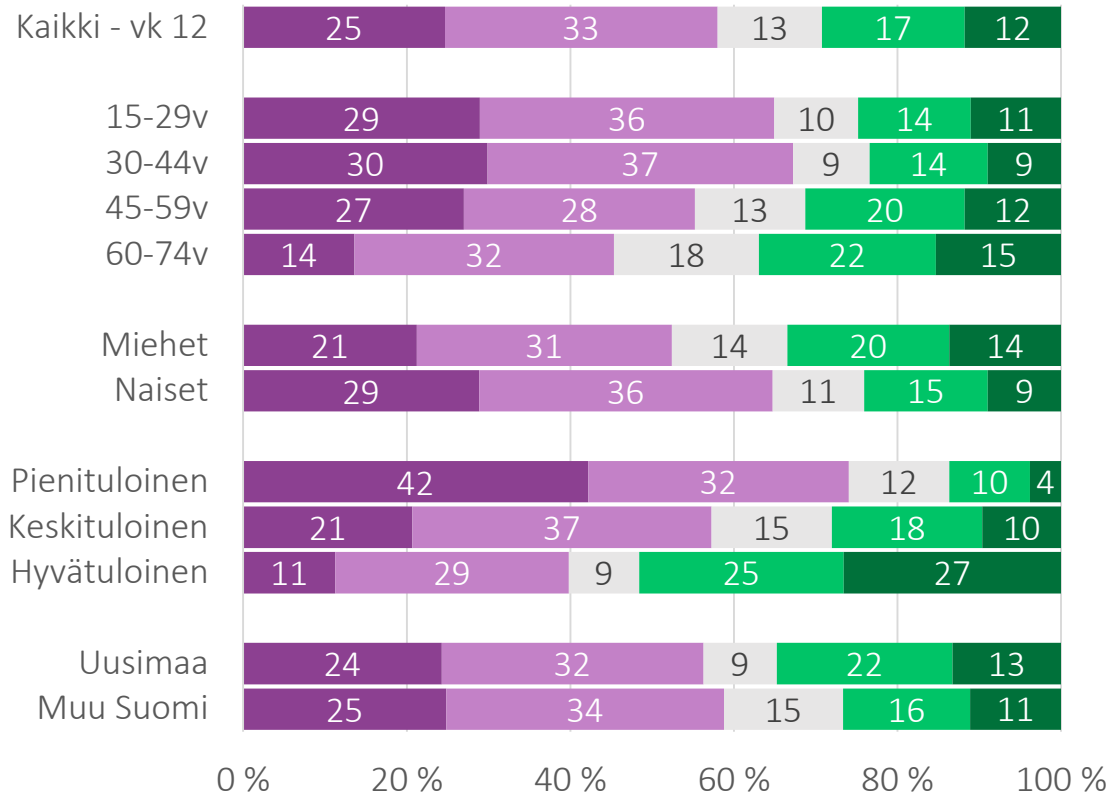
37d-e. Kulutus ja hankinnat



Olen joutunut viim. kk aikana muuttamaan
kulutustottumuksiani tai luopumaan
hankinnoista hintojen nousun vuoksi.

Aion siirtää isompia hankintoja
tuonemmaksi kriisin aiheuttaman
epävarmuuden vuoksi.

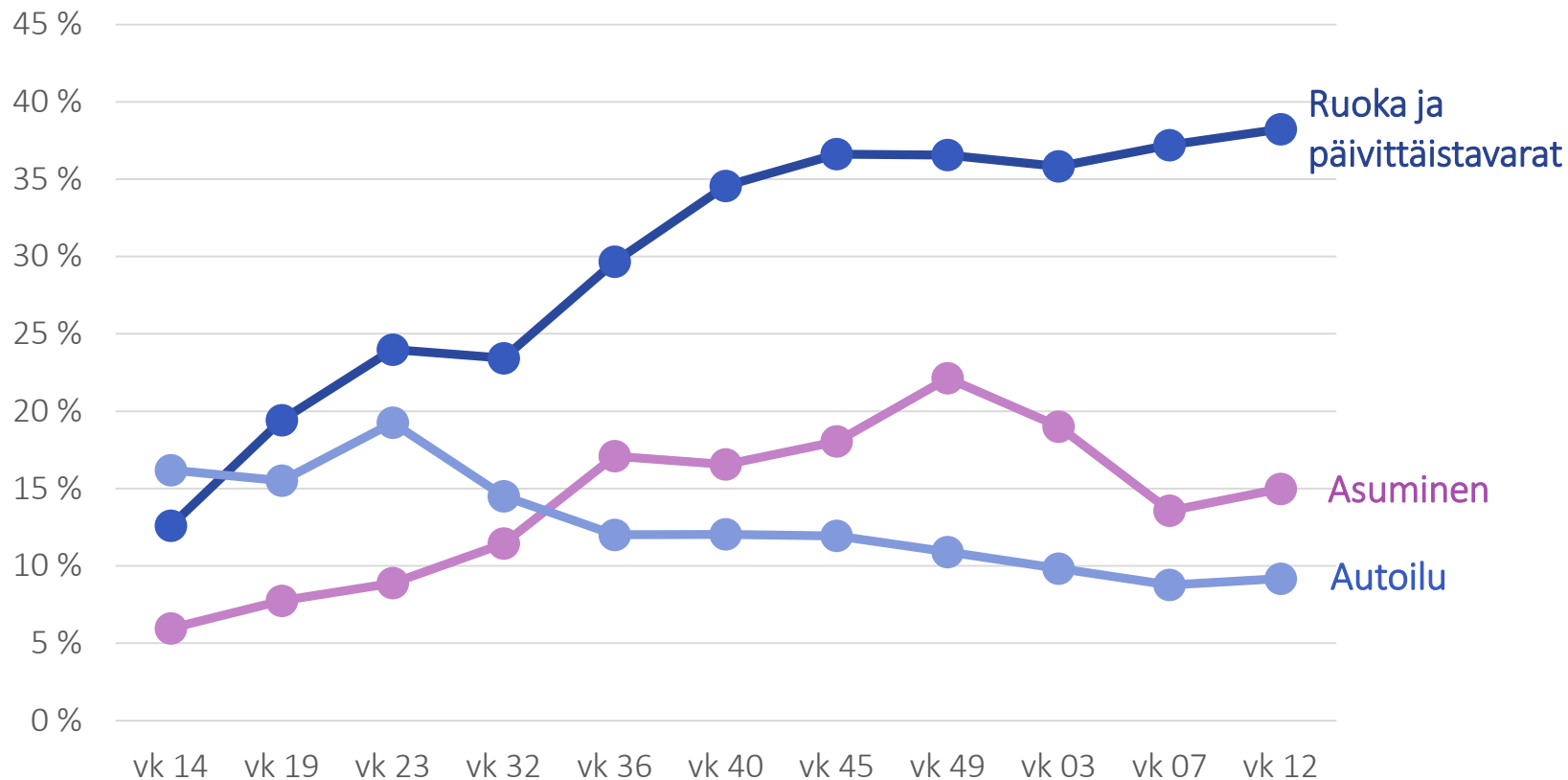
■ Täysin samaa mieltä ■ Melko samaa mieltä ■ Ei samaa eikä eri mieltä ■ Melko eri mieltä ■ Täysin eri mieltä



43. Kulutustottumusten muutokset – avovastausten teemat

Sanoit edellä joutuneesi muuttamaan kulutustottumuksiasi tai luopumaan/siirtämään hankintoja. Mitä muutoksia olet tehnyt?

Osuus kaikista kyselyn vastaajista *



Ruoka ja päivittäistavarat (421 kpl)
– mm. heräteostokset pois, halvempia valintoja, ei ravintoloihin, ei vaateostoksia

Asuminen (165 kpl) – mm. sähkön säästäminen, remonttien lykkäys, asunnon hankinnan/vaihdon lykkäys

Autoilu (101 kpl) – mm. auton käytön vähentäminen, auton vaihdon lykkäys, ei huviajeluita

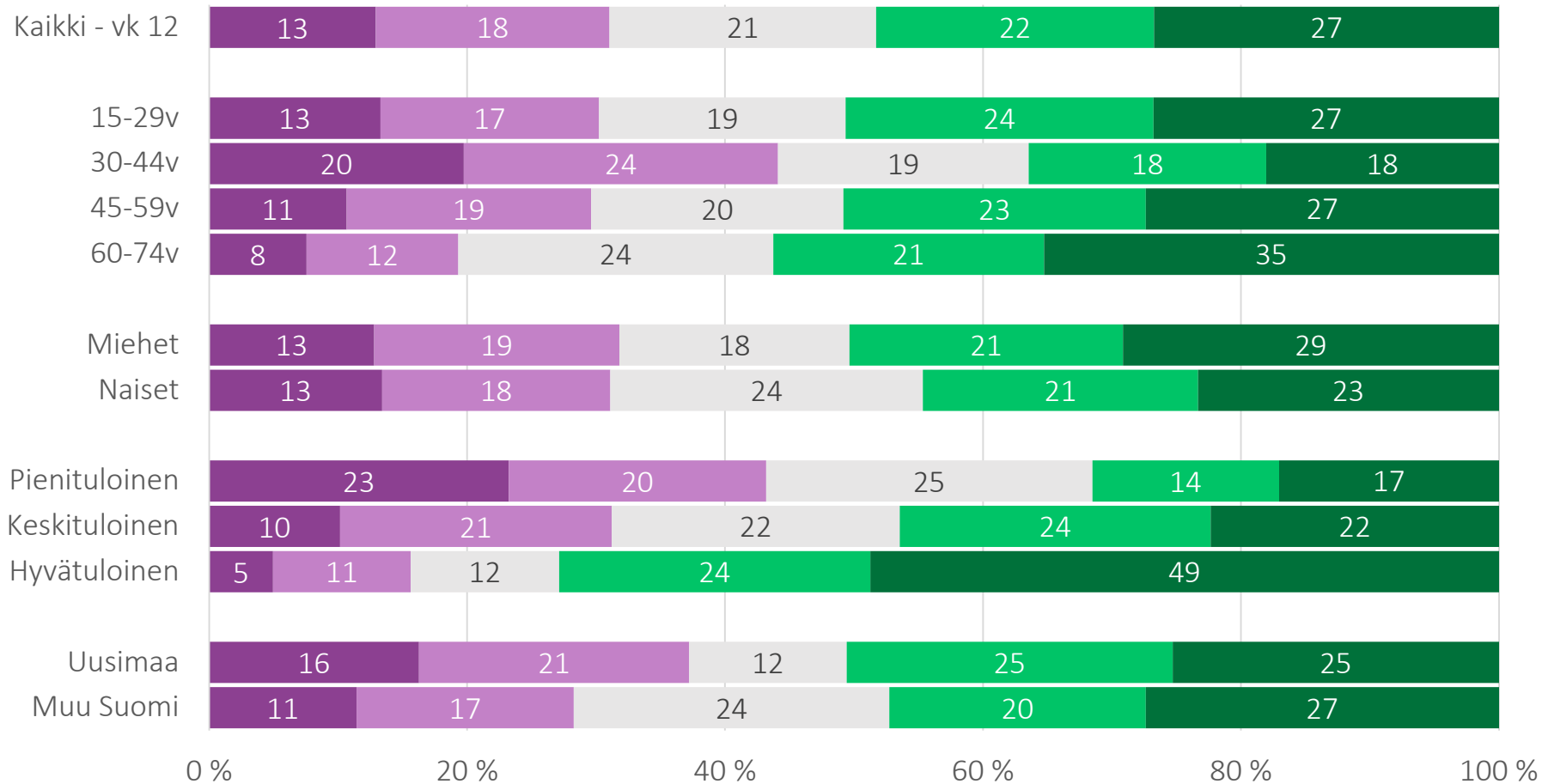
Kyselyvastaajia yht. 1 101 hlö, joista 580 hlö (53 %) vastasi tähän kysymykseen

* Avovastauksia ei ole yhdistetty taustamuuttujiin, joten prosenttiosuudet ovat painottamattomia. Kysymys kysyttiin, mikäli kysymyksissä 37d-e vastasi muuttaneensa kulutustottumuksiaan.

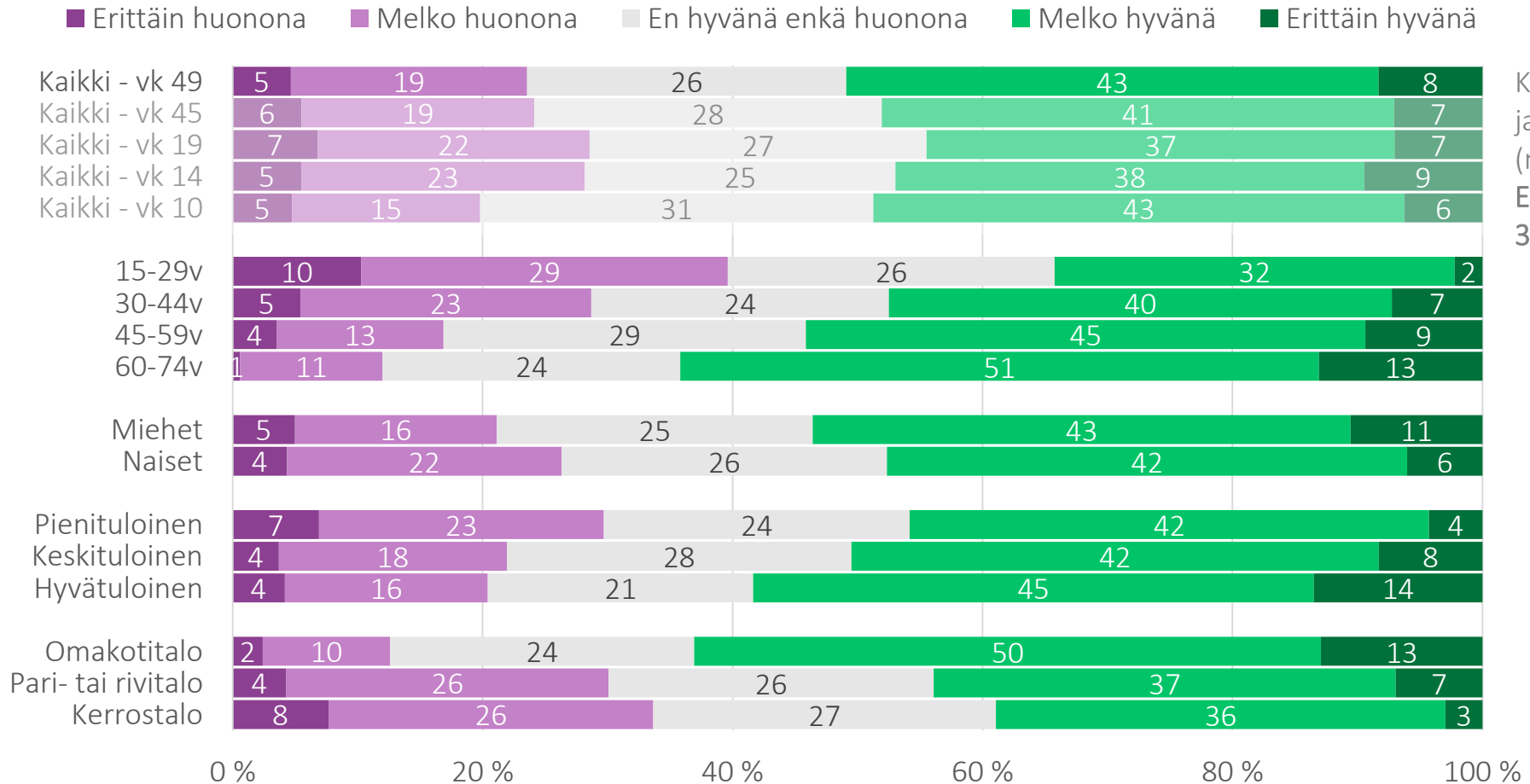
37f. Viimeaikainen korkojen nousu on aiheuttanut kotitaloudelleni taloudellisia vaikeuksia. (UUSI)



■ Täysin samaa mieltä ■ Melko samaa mieltä ■ Ei samaa eikä eri mieltä ■ Melko eri mieltä ■ Täysin eri mieltä



41a. Pidätkö omaa varautumistasi erilaisiin turvallisuus- uhkiin ja vakaviin häiriötilanteisiin ylipäänsä:* (ei kysytty kierroksilla 42–44)



Kotitalouksien varautuminen ja kriisinkestävyys, SPEK (n = 1000, yli 15 v, kesä 2021)
Erittäin huonona – Erittäin hyvänä
3% - 12% - 44% - 35% - 6%

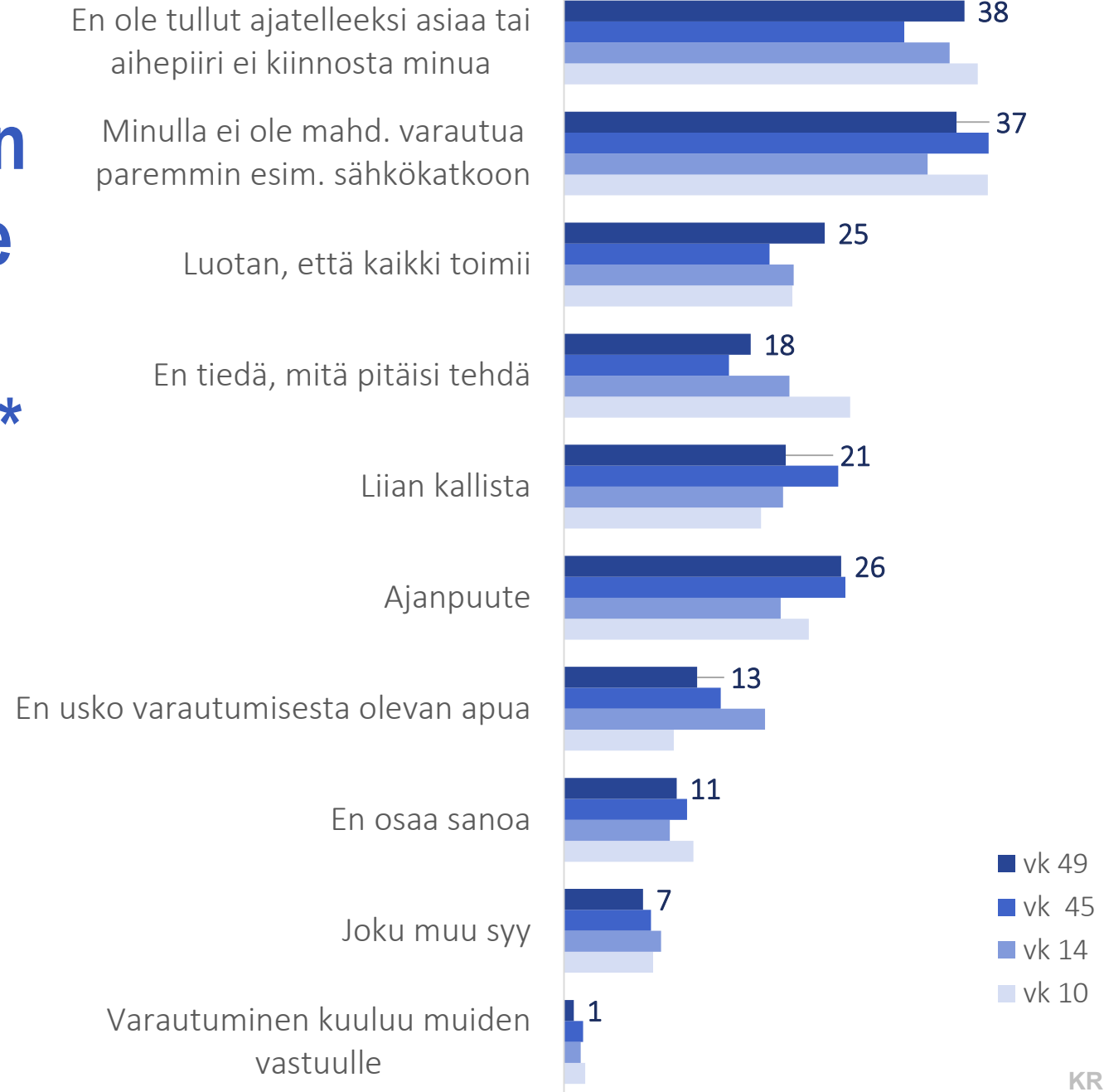
* Koko kysymys: 41a. Viranomaisten ja järjestöjen laatima varautumissuositus kotitalouksille on 72 tunnin kotivara ruokaa ja lääkkeitä, sekä muita toimenpiteitä häiriötilanteiden varalta. Pidätkö...



41b. Miksi arvelet varautumisesi olevan puutteellista? Valitse kaikki tilanteeseesi sopivat vaihtoehdot.*

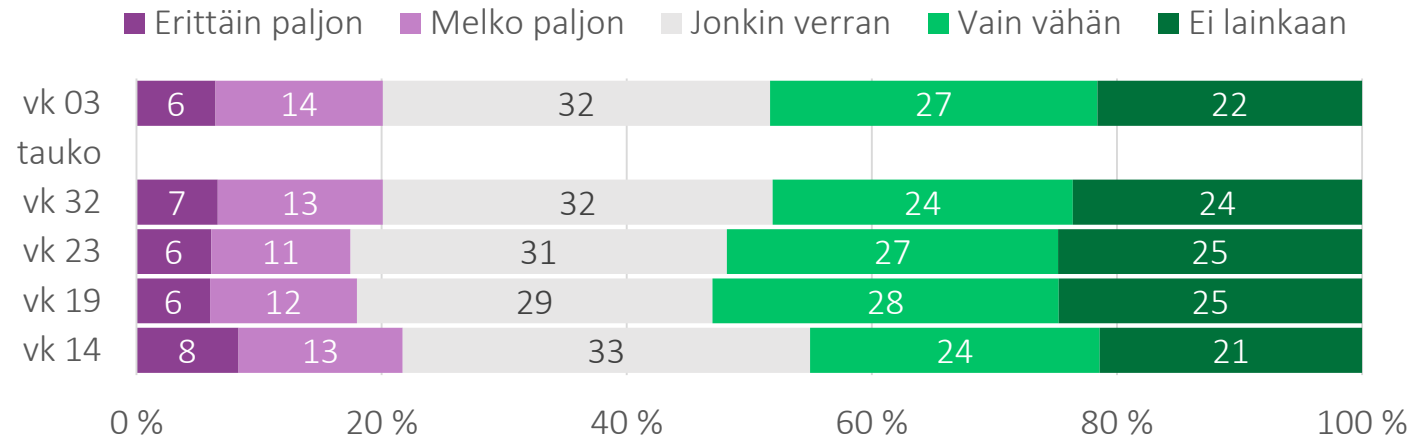
* Kysytty, jos 41a varautuminen ei ole melko tai erittäin hyvää

(ei kysytty kierroksilla 42–44)

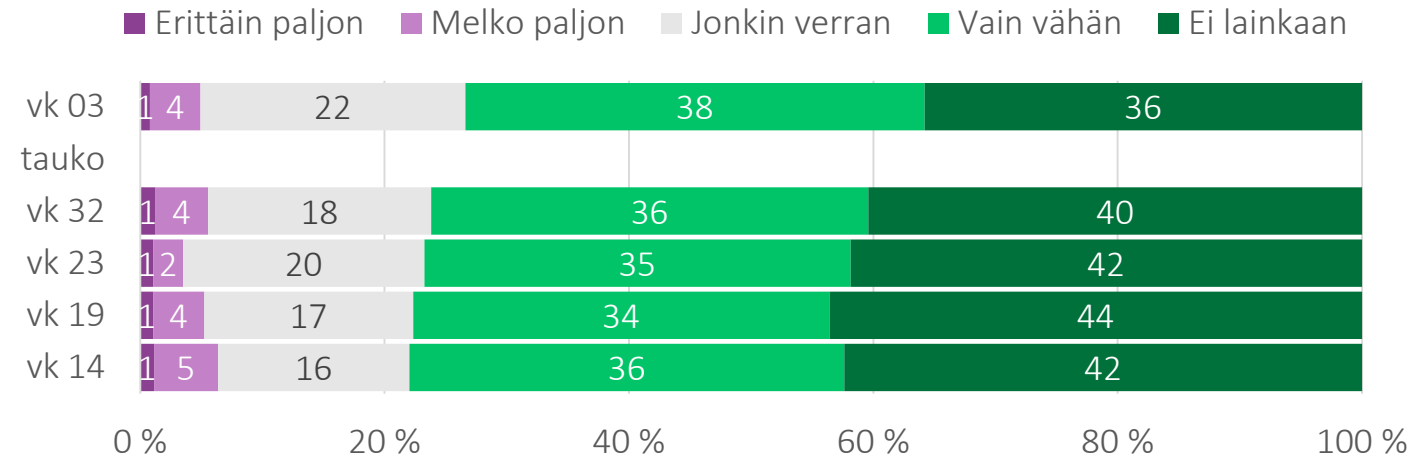


44. Oletko viimeisen kuukauden aikana havainnut omakohtaisesti: (ei kysytty kierroksilla 43–44)

Tarkoituksellisen harhaanjohtavaan tietoon perustuvia vaikuttamisyrityksiä internetissä tai sosiaalisessa mediassa



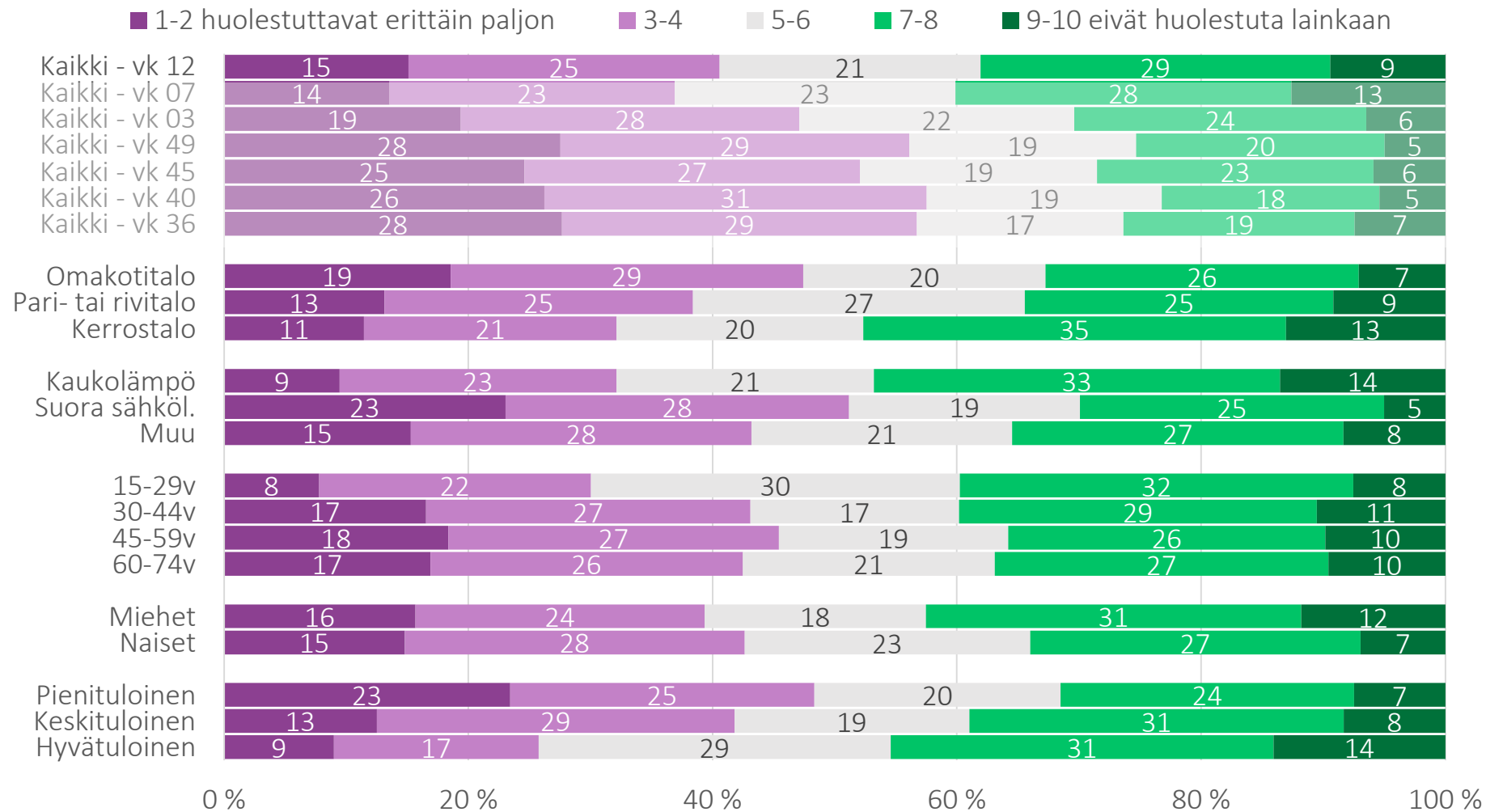
Internetpalveluissa toimintahäiriöitä tai henkilökohtaiseen tietoturvaan liittyviä ongelmia



Energiansäästö

- 46. Kuinka paljon sähkön ja muiden energiamuotojen hintojen muutokset aiheuttavat sinussa huolta tällä hetkellä?
- 47. Kuinka samaa tai eri mieltä olet:
 - a) Koen, että minulla on riittävästi tietoa siitä, millä keinoin voin säästää energiaa omassa arjessani.
 - b) Uskon, että omilla energiansäästötoimillani voin vaikuttaa energian riittävyyteen tulevina kuukausina.
 - c) Sähkön hinnan nousu on aiheuttanut kotitaloudelleni taloudellisia vaikeuksia.
- 48. Mitä energiasäästötoimia olet tehnyt viimeisen kuukauden aikana:
 - 1) Lyhentänyt suihkuaikaa
 - 2) Pitänyt kodin oleskelutilojen lämpötiloja tavanomaista alempina
 - 3) Pitänyt varaston, autotallin yms. sisälämpötiloja tavanomaista alempina
 - 4) Vähentänyt autoilua
 - 5) Vähentänyt sähkölaitteiden käyttöä kotona
 - 6) Vähentänyt sähkösaunan käyttöä
 - 7) Jotain muuta, mitä?
 - 8) En ole tehnyt mitään energiansäästötoimia

46. Kuinka paljon sähkön ja muiden energiamuotojen hintojen muutokset aiheuttavat sinussa huolta tällä hetkellä?

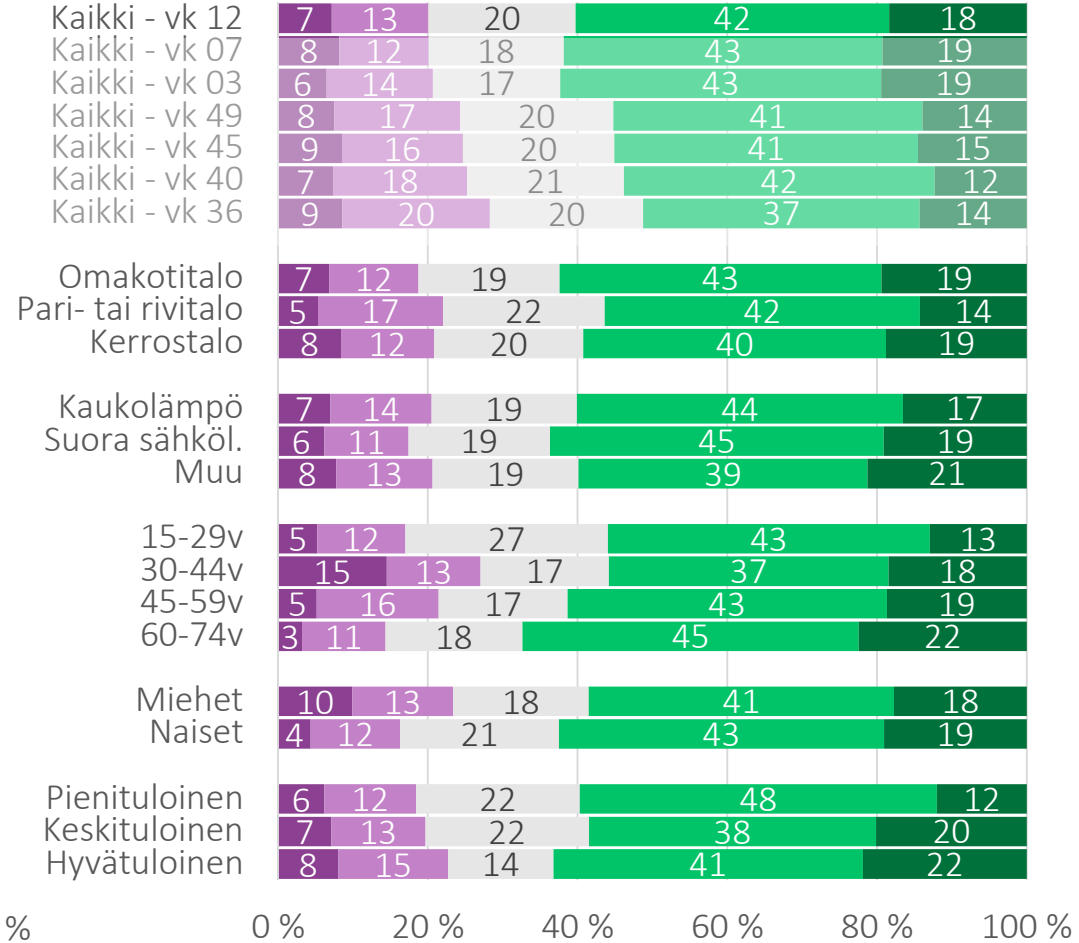
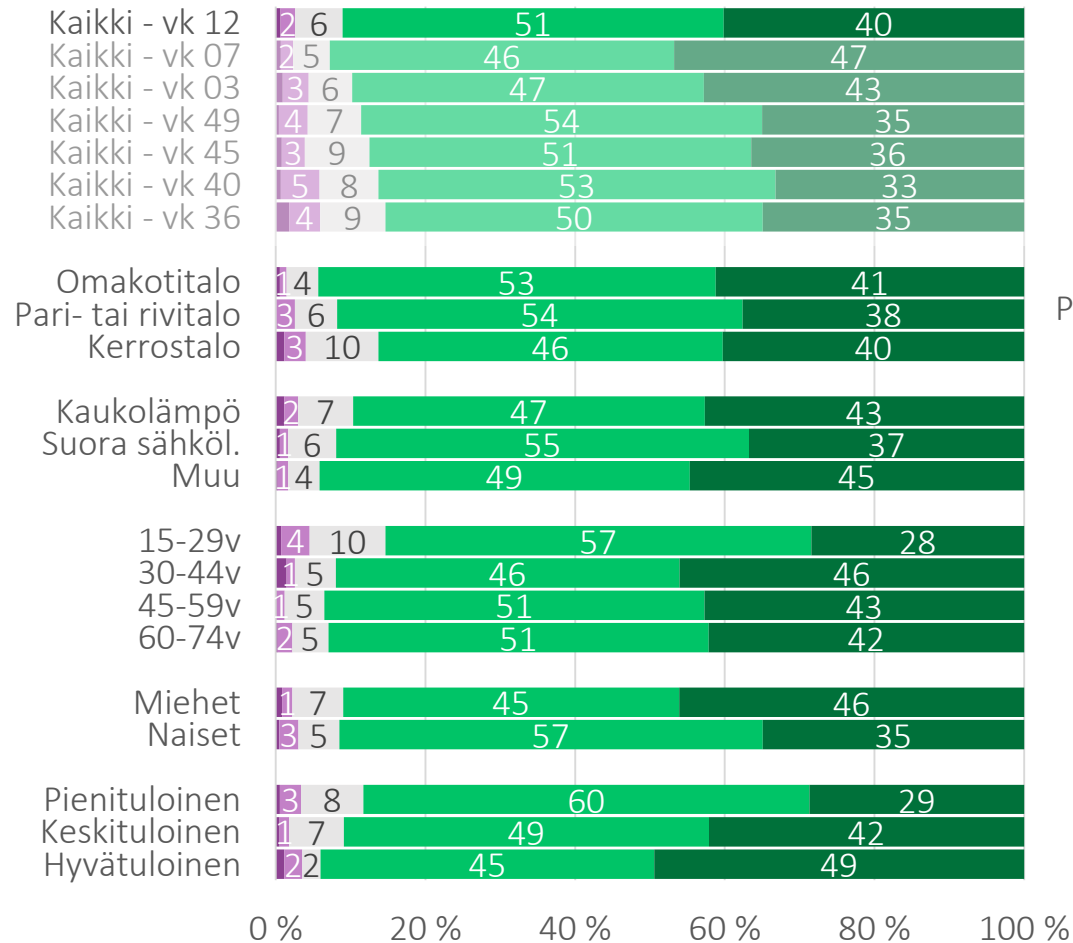




47a. Koen, että minulla on riittävästi tietoa siitä, millä keinoin voin säästää energiaa omassa arjessani.

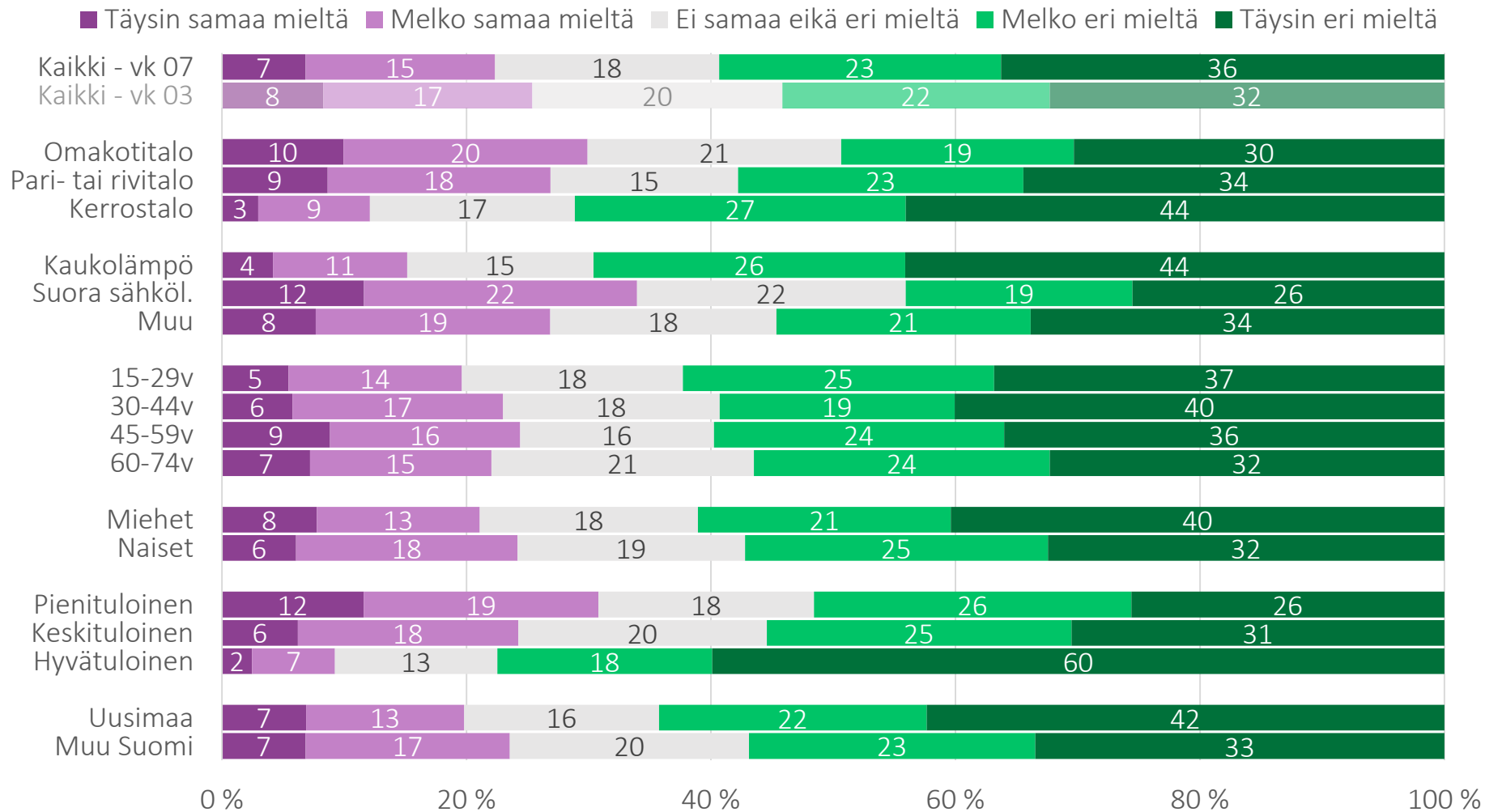
47b. Uskon, että omilla energiansäästötoimillani voin vaikuttaa energian riittävyteen tulevina kuukausina.

■ Täysin eri mieltä ■ Melko eri mieltä ■ Ei samaa eikä eri mieltä ■ Melko samaa mieltä ■ Täysin samaa mieltä



47c. Sähkön hinnan nousu on aiheuttanut kotitaloudelleni taloudellisia vaikeuksia.

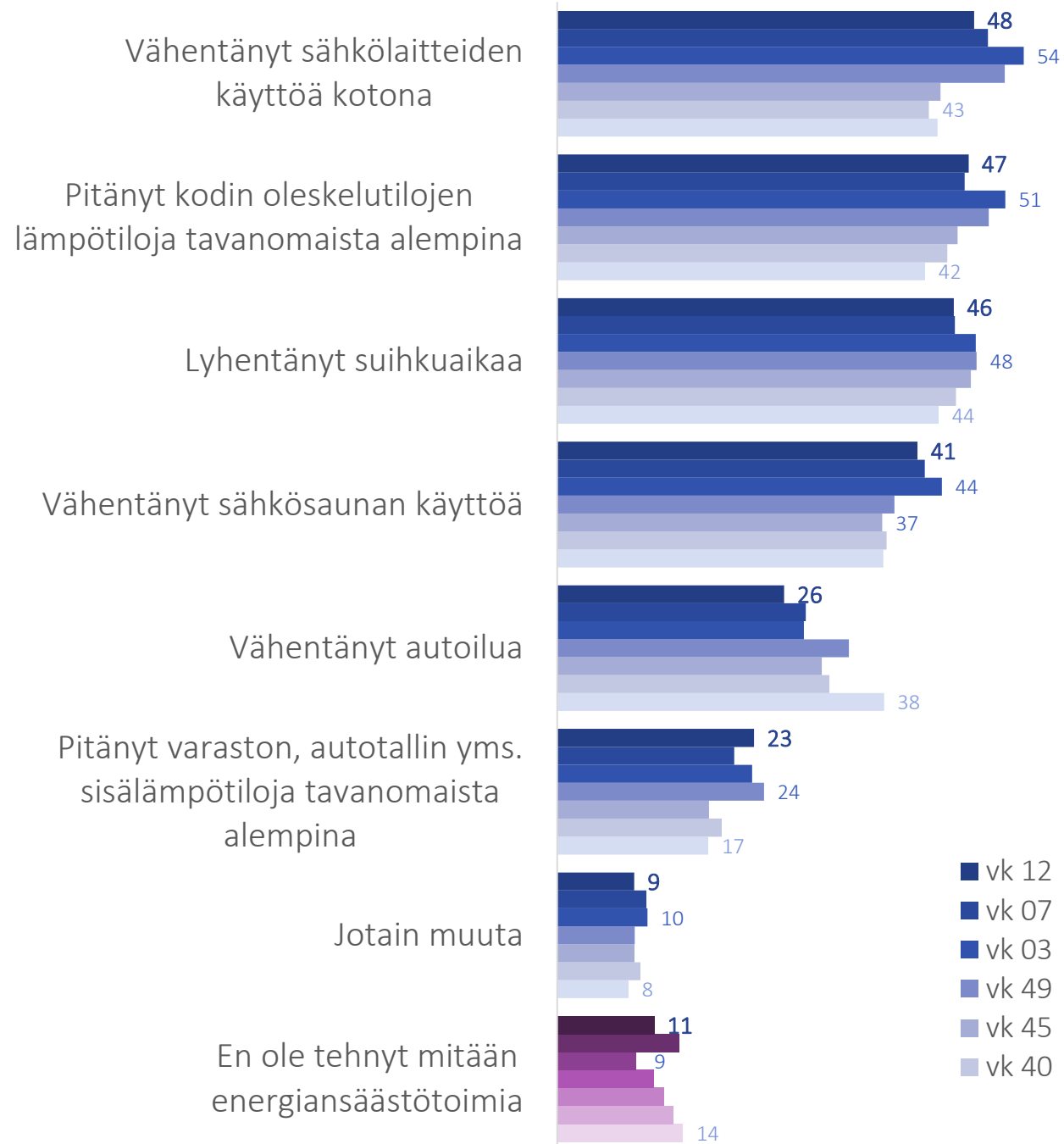
(ei kysytty kierroksella 44)





48. Mitä energiasäästötoimia olet tehnyt viimeisen kuukauden aikana?

osuus vastaajista, %



Korona



VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

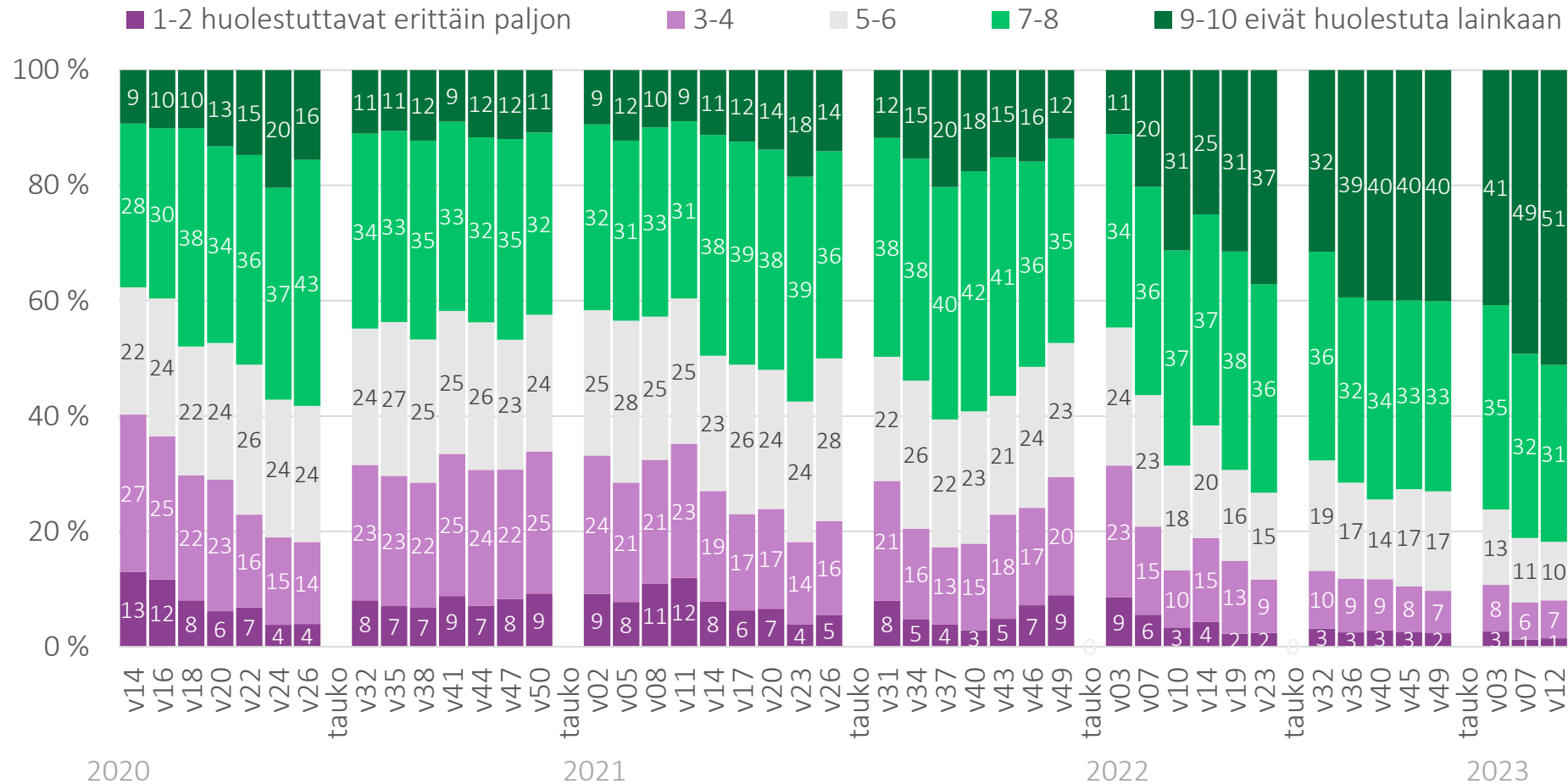
Korona

- 4. Kuinka paljon koronaepidemia ja sen vaikutukset aiheuttavat sinussa huolta tällä hetkellä?
- 17. Seuraavassa luetellaan erilaisia koronaviruksen leviämistä ehkäiseviä suosituksia. Kuinka hyvin ne sopivat kuvaamaan käyttäytymistäsi viimeksi kuluneen viikon aikana? *Pidän yli 2 metrin turvavälin; Käytän kasvomaskia, kun en voi pitää turvaväliä; Vältän muiden ihmisten tapaamista.*
- 18q. Kuinka tarpeellista on mielestäsi suojata itseään ja muita koronaviruksen leviämiseltä (esim. käyttämällä maskia ja pitämällä etäisyyttä muihin ihmisiin) molempien koronarokoteannosten jälkeen?

HUOM. Koronatilannetta käsitteleviä kysymyksiä on vähennetty merkittävästi kierroksesta 33 (vk 10 / 2022) alkaen. Aiempien kierrosten yhteenvedoista löytyy aiheesta kattavasti tuloksia ajalta 4/2020 - 2/2022.



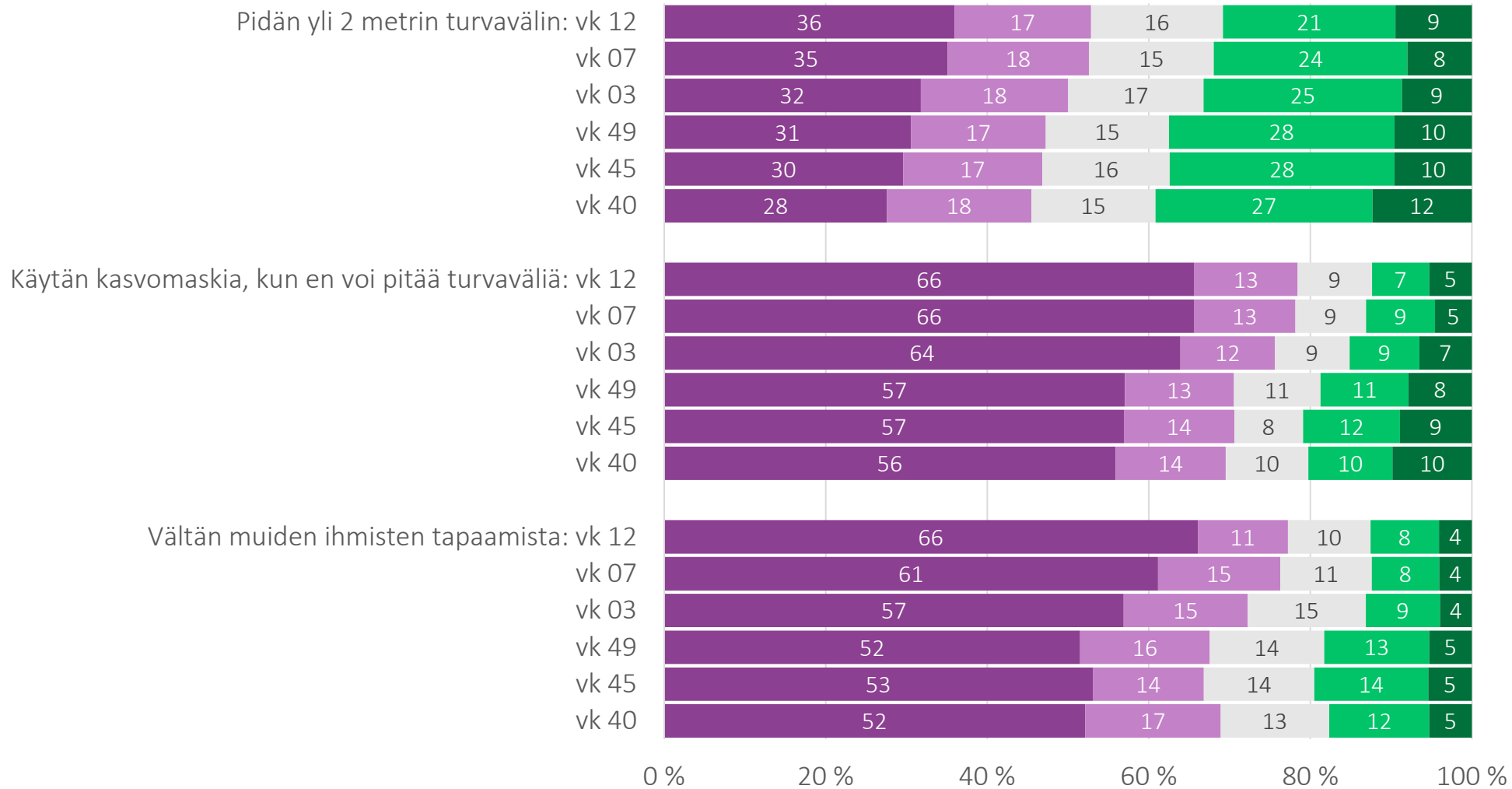
4. Kuinka paljon huolta koronaepidemia ja sen vaikutukset aiheuttavat sinussa tällä hetkellä?



17. Käyttäytyminen viimeksi kuluneen viikon aikana



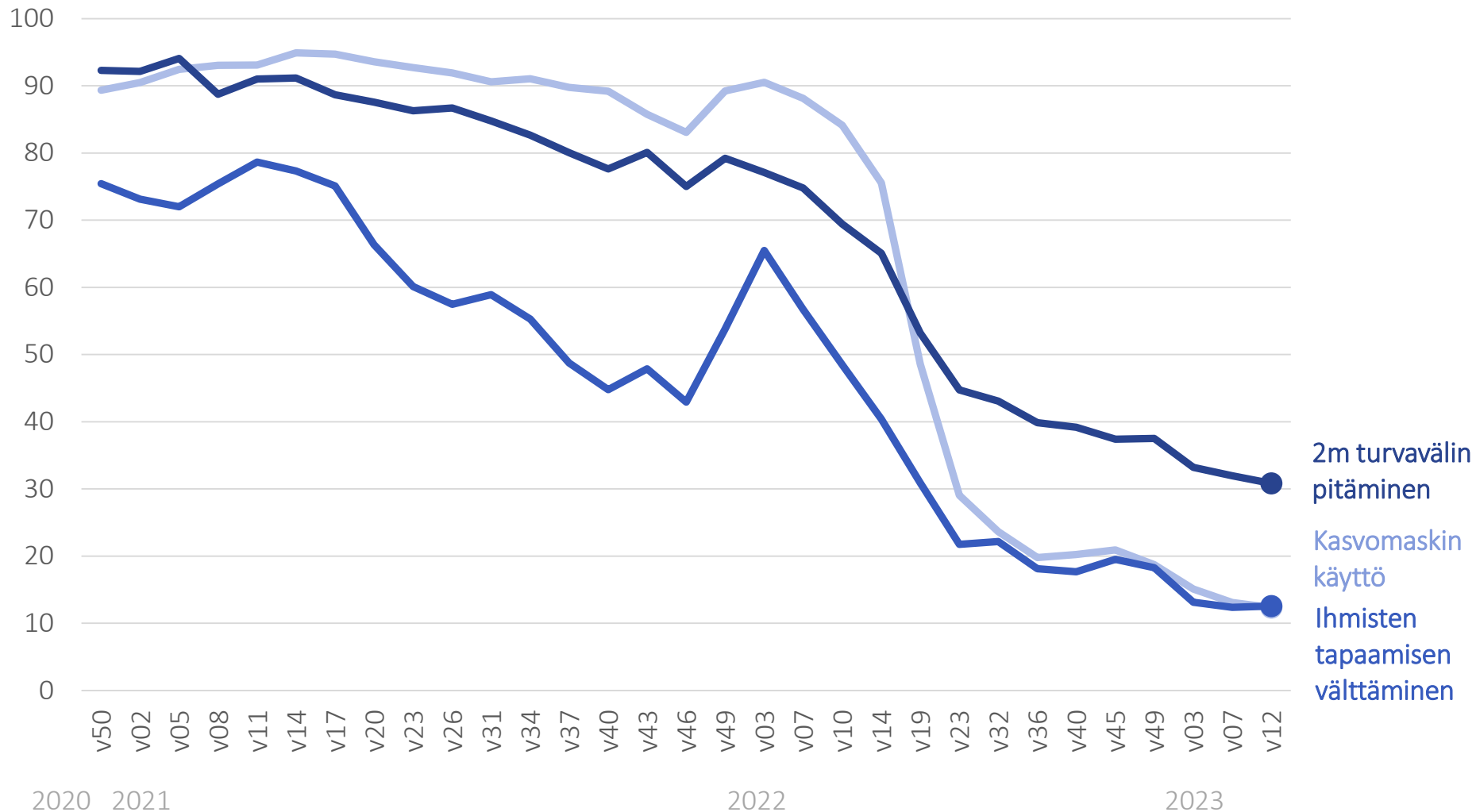
■ Sopii huonosti
 ■ Sopii melko huonosti
 ■ Ei sovi hyvin eikä huonosti
 ■ Sopii melko hyvin
 ■ Sopii hyvin



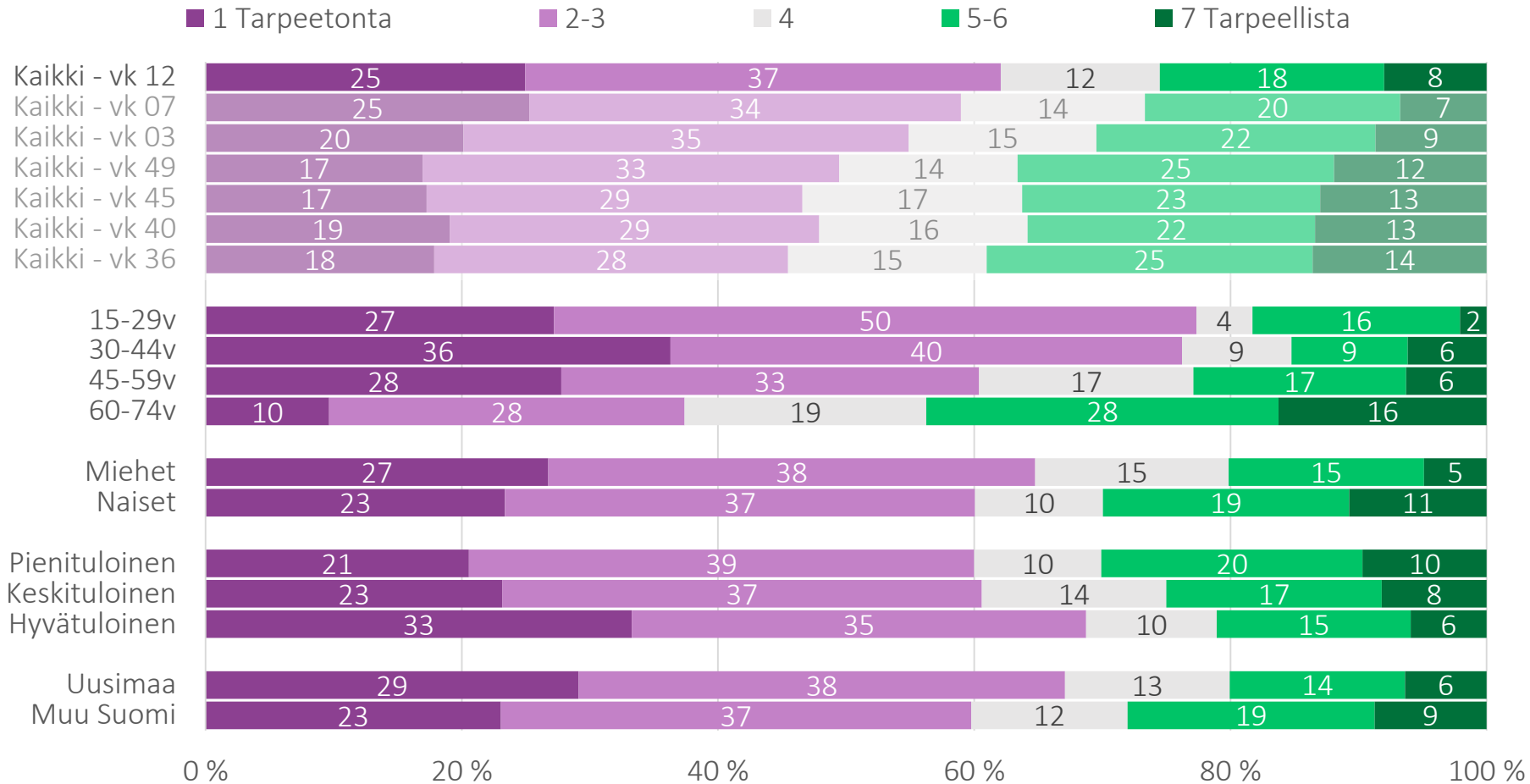


17. Käyttäytyminen viimeksi kuluneen viikon aikana

melko hyvin tai hyvin osuus vastauksista, %



18q. Kuinka tarpeellista on mielestäsi suojata itseään ja muita koronaviruksen leviämiseltä (esim. käyttämällä maskia ja pitämällä etäisyyttä muihin ihmisiin) 2-3 koronarokoteannosten jälkeen?



HUOM. Kysymysmuotoa on päivitetty kierroksella 31 (vk 03 / 2022):

"...molempien koronarokoteannosten jälkeen?" >> "...2-3 koronarokoteannoksen jälkeen?"

Vaalit

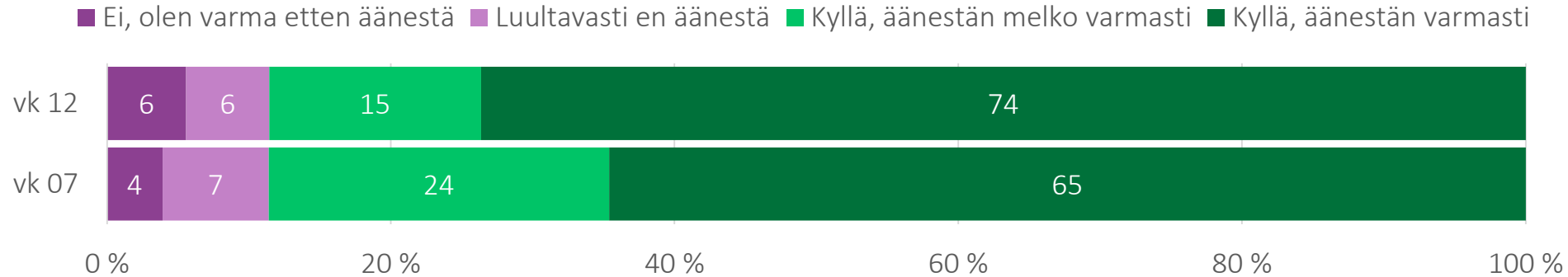


VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Vaalit

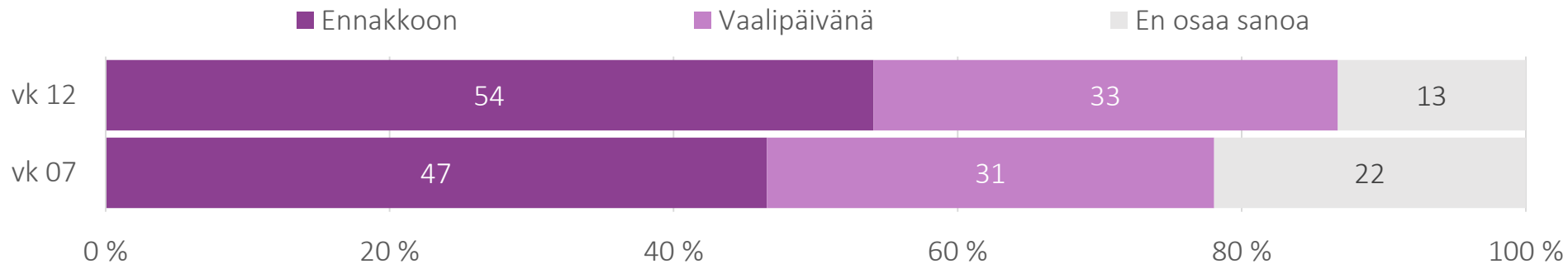
- 21e. Aiotko äänestää tulevissa eduskuntavaaleissa?
- 21c. Milloin aiot käydä äänestämässä?
- 21f. Kuinka samaa tai eri mieltä olet? Koen, että äänestämällä voin vaikuttaa itselleni ja läheisilleni tärkeisiin asioihin.
- 23: Kuinka tyytyväinen olet demokratian toimivuuteen Suomessa?

21e. Aiotko äänestää tulevissa eduskuntavaaleissa?



HUOM. Tyypillisesti ihmiset ennakoivat äänestysaikeitaan todellista äänestyskäyttäytymistä selvästi positiivisemmin.

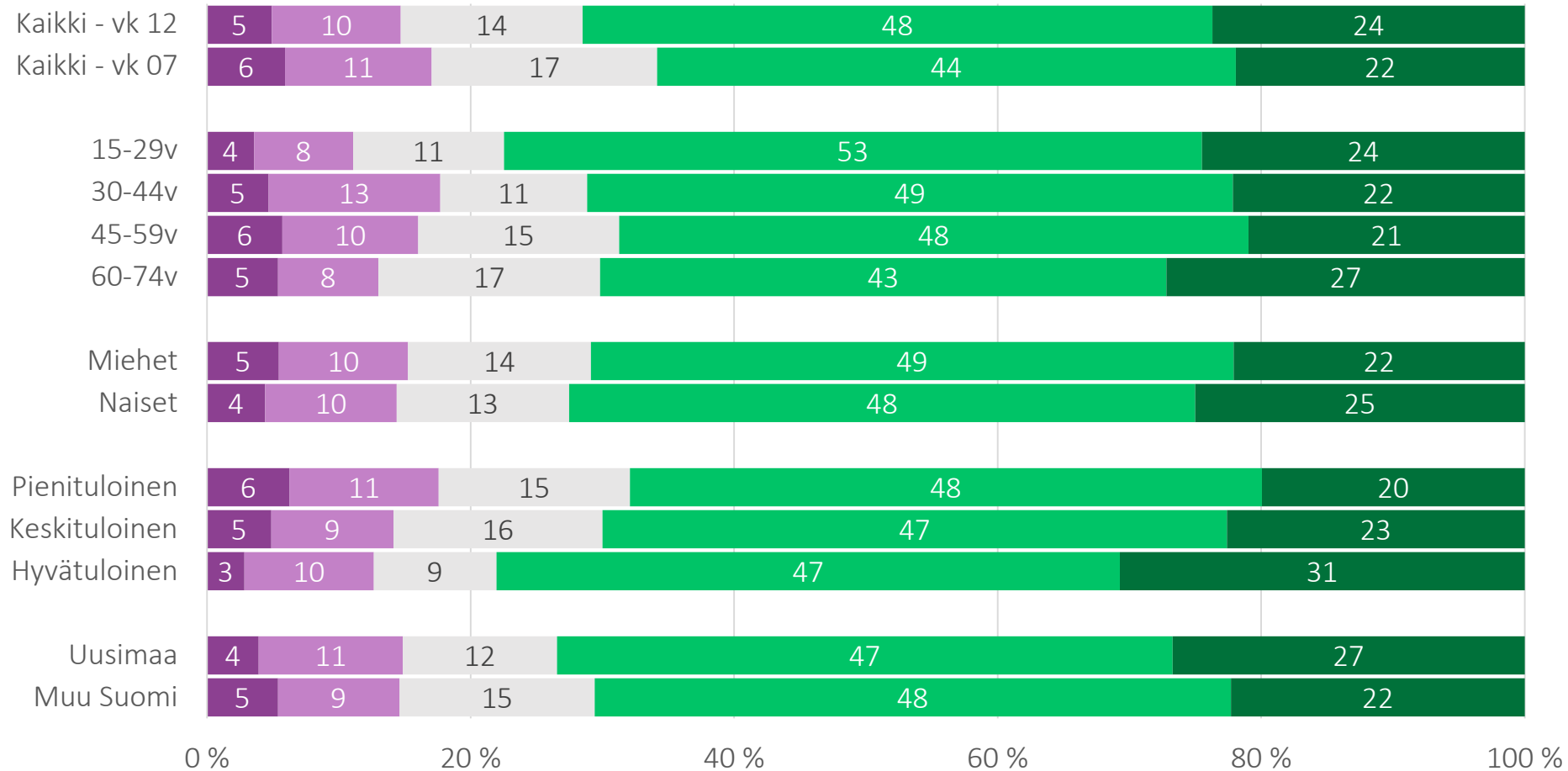
21c. Milloin aiot käydä äänestämässä?



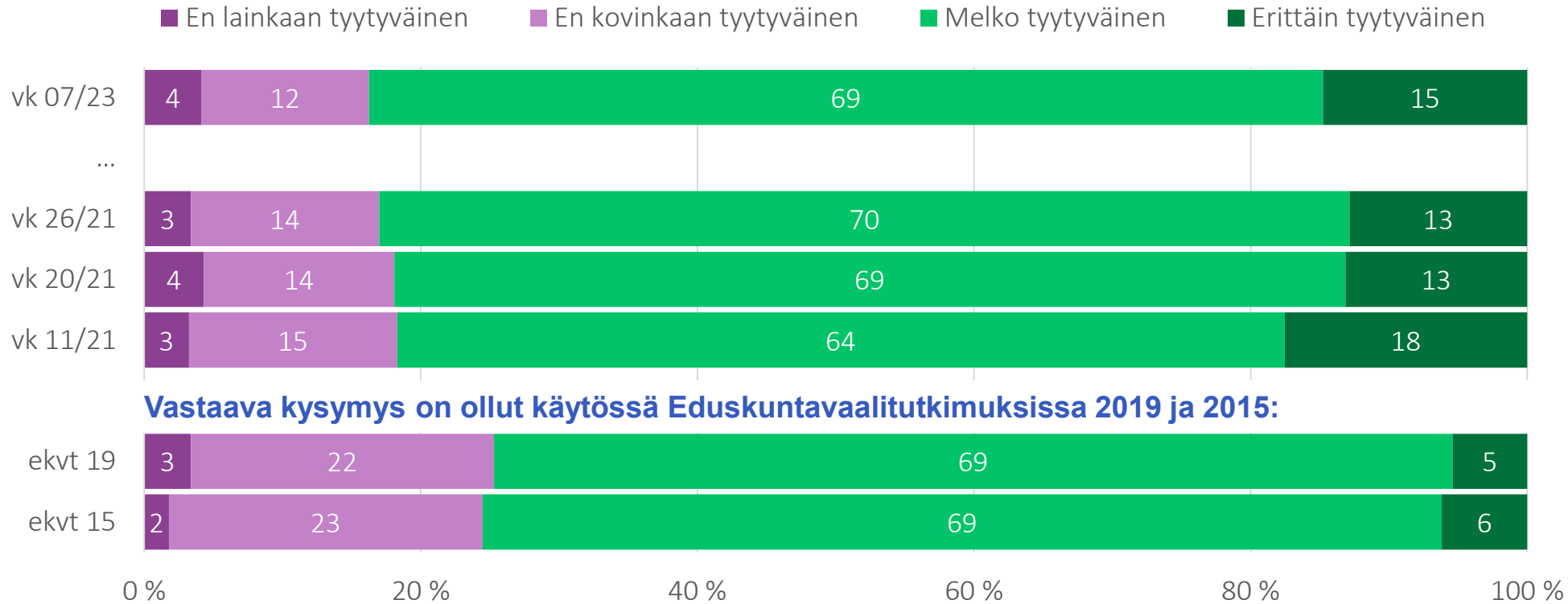
Kysytty vain, jos vastannut 21e: Kyllä, äänestän varmasti / Kyllä, äänestän melko varmasti.

21f. Koen, että äänestämällä voin vaikuttaa itselleni ja läheisilleni tärkeisiin asioihin.

■ Täysin eri mieltä ■ Melko eri mieltä ■ Ei samaa eikä eri mieltä ■ Melko samaa mieltä ■ Täysin samaa mieltä



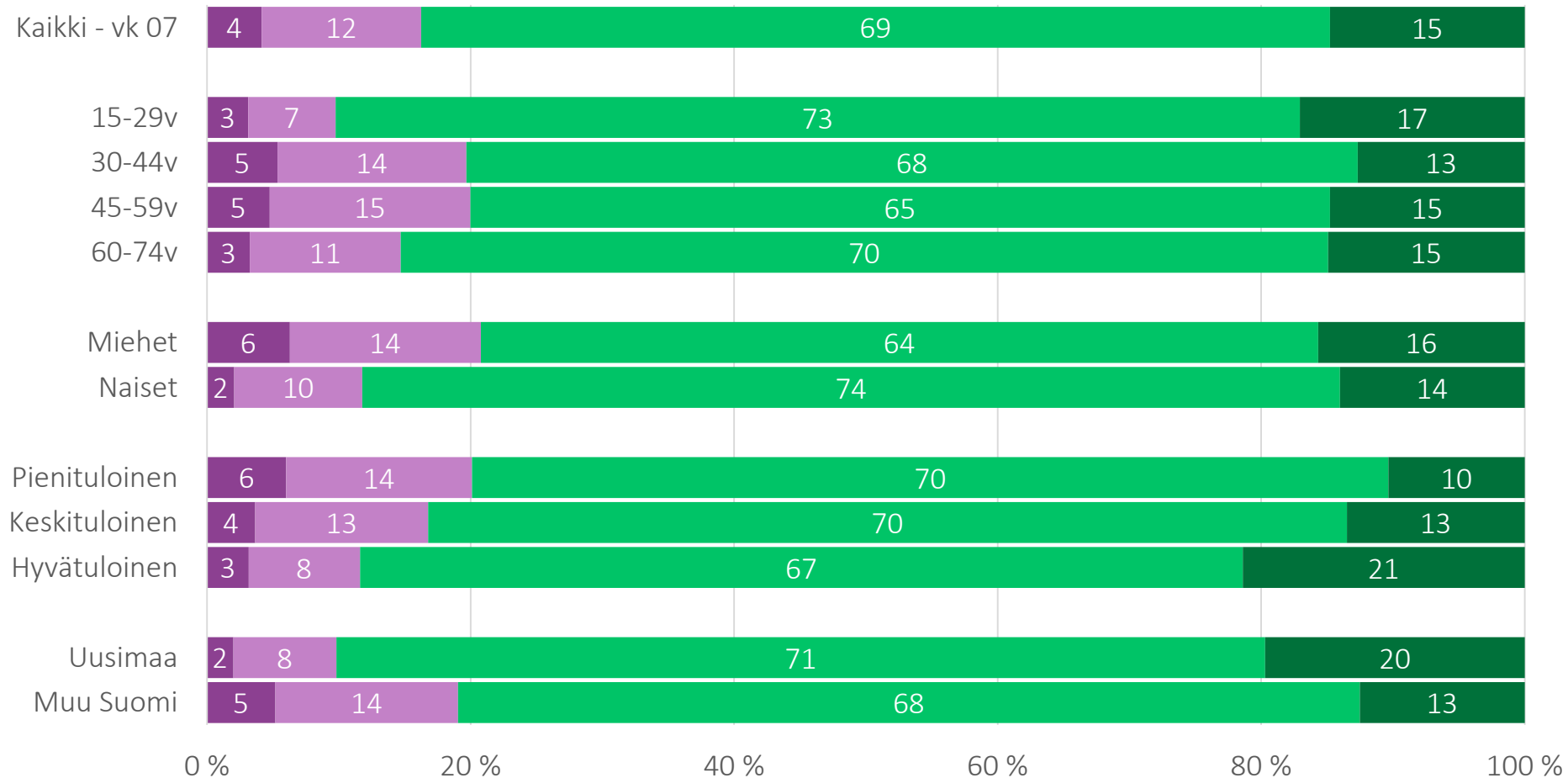
23. Kuinka tyytyväinen olet demokratian toimivuuteen Suomessa? (ei kysytty kierroksella 44)



HUOM. Vertailujakaumia ei ole painotettu vastaajajoukon mukaan, ja kyselyt ovat sisällöllisesti erilaisia, eli tulosten vertailu on vain suuntaa antavaa.

23. Kuinka tyytyväinen olet demokratian toimivuuteen Suomessa? (ei kysytty kierroksella 44)

■ En lainkaan tyytyväinen
 ■ En kovinkaan tyytyväinen
 ■ Melko tyytyväinen
 ■ Erittäin tyytyväinen



Tutkimusselosteen yhteenveto

Kyselyn tarkoitus

Valtioneuvoston kanslia on tilannut Tilastokeskukselta Kansalaispulssi-kyselyn, jossa selvitetään kansalaisten näkemyksiä mm. viranomaisten toimintaan ja viestintään sekä vastaajan omaan mielialaan ja tulevaisuuden odotuksiin liittyen.

Kyselyn toteutustapa ja tiedonkeruu

Kysely toteutetaan verkkokyselynä 4–6 viikon välein (pl. kesätauko). Kyselyn otos muodostetaan vuonna 2023 Tilastokeskuksen työvoimatutkimukseen, kuluttajien luottamustutkimukseen ja suomalaisten matkailututkimukseen vastanneista mannersuomalaisista kohdehenkilöistä.

44. kierroksen otos muodostettiin Tilastokeskuksen työvoimatutkimukseen, kuluttajien luottamustutkimukseen ja suomalaisten matkailututkimukseen 1.11.2022–9.2.2023 vastanneista henkilöistä. Em. tutkimusten otokset poimitaan ositetulla satunnaisotannalla väestön keskusrekisteriin perustuvasta Tilastokeskuksen väestötietokannasta. Kansalaispulssin otoksessa oli yhteensä 2 640 henkilöä, joille oli ajantasainen ja kriteerit täyttävä puhelinnumero.

Otokseen kuuluville lähetettiin tekstiviestillä kutsu ja henkilökohtainen suoralinkki verkkolomakkeelle. *Vastausaktiivisuuden kasvattamiseksi tiedonkeruu-aikaa on pidennetty 9. kierroksesta lähtien kahdella vuorokaudella.* Muistutusviestit lähetettiin vastaamattomille kahden vuorokauden kuluttua perjantaina sekä viimeisen päivän aamuna maanantaina.

Aineiston painotus

44. kierroksen vastausaineisto (1 101 hlö) painotettiin vastaamaan tutkimuksen perusjoukkoa (15–74-vuotiaat mannersuomalaiset), ja painotuksessa väestötietoina käytettiin helmikuun puolenvälin (4,08 milj. hlö) tietoja. Kalibrointimuuttujina ovat sukupuoli, suuralue, ikäryhmä ja koulutusaste.

Naiset vastasivat tälläkin kierroksella aktiivisemmin kuin miehet. 15–34-vuotiaat vastasivat heikommin kuin muut ikäryhmät. Maantieteellisesti katsoen vastausosuudet vaihtelevat selvästi kierroksittain (Kainuu 25 % vs. Pohjois-Karjala 52 %).

Kierros	Kenttäaika	Otos	Vastauksia	Vastausosuus
2020				
1. kierros	2.4. (to) – 5.4. (su)	2 911	1 240	42,6 %
2021				
15. kierros	13.1. (ke) – 18.1. (ma)	2 428	1 187	48,9 %
2022				
31. kierros	19.1. (ke) – 24.1. (ma)	2 842	1 435	50,5 %
2023				
42. kierros	18.1. (ke) – 23.1. (ma)	2 737	1 231	45,0 %
43. kierros	15.2. (ke) – 20.2. (ma)	2 622	1 231	46,9 %
44. kierros	22.3. (ke) – 27.3. (ma)	2 640	1 101	41,7 %



VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET